

**MI
ND**

Landelijk Platform
Psychische Gezondheid

Jaarverslag 2019 **MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid**

April 2020

Inhoud

Voorwoord	3
Beleid	4
Campagnelijn 1 Kwaliteit van zorg	5
Campagnelijn 2 Kwaliteit van leven	8
Campagnelijn 3 Versterking positie ervaringskennis	12
Campagnelijn 4 Jeugd.....	15
Projecten	17
Projecten campagnelijn 1: Kwaliteit van Zorg.....	18
Projecten in campagnelijn 2: Kwaliteit van leven	23
Projecten in campagnelijn 3: Versterking positie ervaringskennis	33
Projecten in campagnelijn 4: Jeugd.....	45
Onderzoek	46
Organisatie vereniging.....	48
Financiën	52
Balans per 31 december 2019.....	53
Staat van baten en lasten over 2019.....	54
Bijlage 1 Afkortingen.....	55
Bijlage 2 Lidorganisaties MIND Landelijk Platform	56

Voorwoord

2019 is een jaar waarin MIND op verschillende gebieden een mooie ontwikkeling en groei heeft doorgemaakt. We verwelkomden een aantal nieuwe collega's, waaronder meerdere ervaringsdeskundigen. De integrale koers die we met de reorganisatie van 2018 uitstippelden, hebben we in 2019 met volle kracht voortgezet. We hebben samen met de leden uitgebreid nagedacht over onze doelen op langere termijn en de weg om deze te bereiken. Dit heeft geleid tot mooie inzichten en een solide plan waarin wij onze droom en strategie voor de toekomst van MIND, zowel van vereniging als stichting, hebben vastgelegd.

Gedurende het jaar hebben we weer diverse succesvolle evenementen georganiseerd en in onze strijd voor een betere psychische gezondheidszorg in Nederland hebben we goede stappen gezet. Zo is na een jarenlange lobby bereikt dat ggz-cliënten toegang krijgen tot de Wlz (Wet langdurende zorg) vanaf 2021. Er werden belangrijke stappen gezet met het actieplan Zorg voor de jeugd. We maken ons nog wel zorgen over de jeugdhulp en de lange wachtlijsten; dit blijven onderwerpen waar wij blijvend aandacht voor vragen.

We hebben veel activiteiten in nauwe samenwerking met onze achterban opgepakt. Zo hebben we samen gewerkt aan een betere positie voor ervaringsdeskundigheid in de zorg. Met regionale organisaties werkten we aan bouwstenen voor participatie en herstel en een landelijk dekkend netwerk van herstel- en zelfregiecentra. Hiermee kunnen we het herstel van zoveel mensen bevorderen.

We zijn ook met diverse externe partijen kansrijke samenwerkingsverbanden aangegaan, bijvoorbeeld rond de psychische gezondheid van jongeren en de ontwikkeling van een GGZ Appwegwijzer.

Een van de hoogtepunten van het jaar vond in oktober plaats: het bezoek van Koningin Máxima aan MIND. Zij toonde zich tijdens een twee uur durend werkbezoek zeer betrokken bij onze activiteiten en ging in gesprek met ervaringsdeskundigen van regionale en landelijke zelfregie-initiatieven en jongeren van de MIND Young Studio en de MIND Young Academy. Een onvergetelijk, hartverwarmend werkbezoek, waarbij de ervaringsdeskundigen van MIND zich enorm gezien en gewaardeerd voelden door de Koningin.

Dankzij het bezoek van de Koningin is MIND zichtbaarder en bekender geworden. Dit blijft ook ons doel voor de komende jaren. Want hoe meer mensen ons weten te vinden, hoe meer mensen wij, samen met onze lidorganisaties, kunnen helpen en ondersteunen. Samen kunnen we zo nog beter de psychische gezondheid en kwaliteit van leven van mensen in Nederland bevorderen.

Marjan ter Avest
Directeur MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid

Beleid

Alle activiteiten worden primair uitgevoerd door de lidorganisaties en het bureau van MIND gezamenlijk. Dit kan zowel betekenen dat een lidorganisatie als trekker fungeert met ondersteuning van het bureau, maar ook dat een activiteit door het bureau of een lidorganisatie afzonderlijk wordt uitgevoerd. Om een helder overzicht te krijgen van de thema's en activiteiten waar MIND zich in 2019 op heeft gericht is een indeling gemaakt in campagnelijnen, speerpunten en overige onderwerpen.

Voor 2019 is er een **viertal campagnelijnen** benoemd. Deze indeling maakt duidelijk wat de vier hoofdthema's zijn waar MIND Landelijk Platform zich sterk voor maakt. Het betreft de volgende vier campagnelijnen: Kwaliteit van zorg, Kwaliteit van leven, Ervaringsdeskundigheid en Jeugd.

Binnen de campagnelijnen hebben we **speerpunten**. Specifiek voor 2019 geldt dat een deel van de speerpunten samenhangt met de uitwerking van het in 2018 gesloten Hoofdlijnenakkoord ggz 2019-2022. De aanpak van en de inzet op de speerpunten is in samenspraak de expertraden van MIND Landelijk Platform nader uitgewerkt in concrete actieplannen.

Naast de speerpunten zijn per campagnelijijn '**overige onderwerpen**' opgenomen. Deze onderwerpen zijn net als de speerpunten stuk voor stuk van groot belang voor de achterban van MIND. Als gevolg daarvan bestaat de neiging om te veel te willen doen, waardoor de focus en de effectiviteit in het gedrang komt. Daarom geldt voor de overige onderwerpen dat we in tegenstelling tot de speerpunten gedurende het jaar continu de afweging zullen hebben gemaakt of en zo ja welke bijdrage en inzet vanuit bureau en lidorganisaties gerechtvaardigd en mogelijk was zonder dat de focus op de speerpunten in gevaar komt. Dit kan betekenen dat bij sommige van de overige onderwerpen MIND een meer passieve rol heeft ingenomen en dat bij sommige activiteiten meer de aansluiting is gezocht met samenwerkingspartners.

Campagnelijn 1 Kwaliteit van zorg

Kernboodschap

Cliënten en hun naasten hebben recht op tijdige beschikbaarheid van kwalitatief goede en veilige ggz-zorg. De zorg sluit aan op de klachten, wensen en behoeften van de cliënt, waarbij ervaringskennis van cliënten en naasten het uitgangspunt is. De zorg is transparant, zodat cliënten en hun naasten goede keuzes kunnen maken uit zorgaanbieders en behandelingen. De basis voor de kwalitatief goede en veilige ggz-zorg wordt vastgelegd in zorgstandaarden.

Speerpunten	Verslag 2019
<i>Terugdringen wachtlijsten in de ggz</i>	
<p>Doel: In 2018 is een actieplan opgesteld met GGZ Nederland en Zorgverzekeraars Nederland om in 2019 de wachtlijsten terug te dringen. MIND heeft hierin een actieve, kritische rol die zowel landelijk als regionaal veel inzet vraagt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MIND heeft actief geparticipeerd in de landelijke stuurgroep wachttijden. De contacten met de regio's zijn versterkt, er is systematischer informatie verzameld in de voortgang per regio en de druk op regio's die achterblijven in de aanpak is versterkt. De MIND-vertegenwoordiger in de stuurgroep was contactpersoon voor zes regio's. • Met andere partijen in de stuurgroep heeft MIND verdiepend onderzoek gedaan naar wachttijden bij specifieke cliëntgroepen, inzet ervaringsdeskundigheid, wachttijdbegeleiding en doorzettingsmacht bij complexe casuïstiek opgezet en begeleid. • MIND heeft actief bijgedragen aan diverse rapportages over wachttijden voor het ministerie van VWS. • Ten aanzien van doorzettingsmacht is op initiatief van MIND een apart traject gestart voor complexe casuïstiek. • MIND heeft de Tweede Kamer en de media veelvuldig benaderd om de problematiek van wachttijden vanuit cliëntperspectief onder de aandacht te brengen. Dit heeft geleid tot toename van de politieke druk. • MIND heeft in twee gevallen actief geïntervenieerd bij een zorgaanbieder, een zorgverzekeraar, VWS en NZA om een patiëntenstop ongedaan te maken. • MIND heeft cliëntvertegenwoordigers in regionale taskforces wachttijden geworven en ondersteund.
<i>Implementatie en (door)ontwikkeling kwaliteitsstandaarden en indicatoren</i>	
<p>Doel: De door het NKO (nu Akwa GGZ) ontwikkelde zorgstandaarden vormen de basis voor kwalitatief goede zorg in de ggz waarbij de patiënt centraal staat. Nu de kwaliteitsstandaarden op korte termijn worden ingeschreven in het register van het Zorginstituut is het van groot belang dat ze ook in de praktijk worden gebruikt. MIND wil samen met en binnen Akwa GGZ een actieve rol spelen bij de implementatie en (door)ontwikkeling van</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MIND participeert in kwaliteitsraad, bestuur en raad van toezicht van Akwa GGZ waarbij het belang van goede implementatie wordt benadrukt. MIND heeft meegewerkt aan de implementatieplannen van de zorgstandaarden. Met name de implementatie van de generieke module Acute psychiatrie heeft prioriteit gehad in 2019. • Samen met een werkgroep van vertegenwoordigers van de achterban van MIND lezen we actief mee met de stukken en zorgen we voor vertegenwoordiging in de werkgroepen van Akwa GGZ.

de kwaliteitsstandaarden en indicatoren, zoals ROM.	
<i>Relationele zorg – professionele nabijheid</i>	
Doel: Professionele nabijheid wordt gezien als kritische succesfactor in de zorg.	<ul style="list-style-type: none"> Het onderwerp professionele nabijheid is meegenomen in het algemene hoofdstuk over de zorgstandaarden. Door met name in te zetten op het implementeren van de zorgstandaarden proberen we dit in de praktijk te laten landen.
<i>Suïcidepreventie</i>	
Doel: Suïcide is een belangrijke doodsoorzaak. MIND wil daarom een significante rol spelen in de preventie ervan. Binnen de landelijke aanpak suïcidepreventie werken we onder meer samen met 113 online en andere partijen.	<ul style="list-style-type: none"> Samen met de leden is MIND een werkgroep gestart waarin we gezamenlijk werken aan het speerpunt suïcidepreventie. Naast de activiteiten die 113 online uitvoert hebben we sleutelfiguren vanuit de achterban van MIND in kaart gebracht. Samen met hen zoeken we de succesvolle initiatieven op vanuit de achterban van MIND. Ook willen we meer aandacht vragen voor de rol van familie bij suïcidepreventie.

Overige onderwerpen	Verslag 2019
<i>Zichtbaarheid familie- en cliëntenorganisaties in basis-ggz</i>	
Doel: Meer zichtbaarheid geven aan cliënten- en familieorganisaties bij huisartsen, praktijkondersteuners ggz en gemeentelijke sociale teams.	<ul style="list-style-type: none"> (zie ook hoofdstuk projecten, pag 29 Act.3) We hebben voorbereidingen getroffen om het aanbod van onze leden (landelijk en regionaal) via huisartsenpraktijken te verspreiden op diverse manieren. MIND was aanwezig POH-ggz-congressen en het LHV-congres.
Reduceren dwang en drang	<ul style="list-style-type: none"> Samen met St. HIC, CCE en GGZ NL is een symposium georganiseerd over 700 jaar Dolhuis en het Dolhuis Manifest. We werken toe naar een nieuwe landelijke agenda voor het terugdringen van dwang en drang.
Psychofarmaca; speciale aandacht voor verantwoord gebruik en afbouw van medicatie	<ul style="list-style-type: none"> De werkgroep Psychofarmaca, bestaande uit afgevaardigden van lidorganisaties en relevante gremia in het veld, heeft in 2019 de ingezette lijn doorgezet tot een steeds meer proactief ingestelde groep die zich bezighoudt met actualiteiten binnen psychofarmaca. De werkgroep valt onder de expertcommissie Kwaliteit van Zorg en de voorzitter heeft hier ook zitting in. <p>Onderwerpen die in 2019 hebben gespeeld of nog actueel zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Contact leggen/kennismaken met partners en stakeholders Afbouw antidepressiva (implementatie Afbouwdocument met veldpartijen, in navolging op landelijk taperingstripsdiscussie). Signalen vanuit de achterban inzake voorschrijven zonder bijsluiter, mogelijkheden van online bestellen van psychofarmaca zonder recept Vergoeding van langer werkende medicatie voor ADHD

Implementatie Wet verplichte ggz	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit de ministeries van VWS en J&V is het ketenprogramma Wet Verplichte ggz opgezet. Op 1 januari 2020 is deze wet in gegaan. In 2019 heeft MIND geparticipeerd in het ketenprogramma om de implementatie van de wet zorgvuldig voor te bereiden. Dit betekende meewerken aan informatie-producten, handreikingen en kritisch meekijken op de ICT zodat de juiste gegevens tussen partijen gedeeld kunnen worden. • Eind 2019 voerden de NVvP en GGZ NL de druk op om (delen van) de Wvvgg uit te stellen. MIND heeft uiteindelijk meegedacht over hoe de administratieve lasten kunnen worden teruggedrongen zonder dat er afbreuk zou plaatsvinden aan de rechtsbescherming van de betrokkene (=patiënt). • We hebben een eigen ervaringenmonitor ingericht waar cliënten en hun naasten hun ervaringen met de wet kunnen delen. Tevens zoeken we via de coördinatoren van de Wvvgg regio's contact met de vertegenwoordigers van het cliënt en familieperspectief. Zodat we ook via hen signalen kunnen ophalen over de wet.
Evaluatie Kwaliteitsstatuut	<ul style="list-style-type: none"> • MIND participeert in de Landelijke Werkgroep Kwaliteitsstatuut waar onder andere de evaluatie van het Kwaliteitsstatuut op de agenda stond. Het Zorginstituut heeft haar doorzettingsmacht uiteindelijk ingezet voor het Kwaliteitsstatuut omdat de evaluatie niet leidde tot een nieuwe versie van het statuut. Zij pakt de pen op om de definitie van de regiebehandelaar aan te passen. Verder is de versie 2.0 van het Kwaliteitsstatuut ingeschreven plus de nieuwe formats voor aanbieders om hun eigen kwaliteitsstatuut te formuleren. Deze formats geven zorgzoekende cliënten meer informatie over waar zij terecht kunnen met welke klachten. Aanbieders hebben de mogelijkheid deze informatie te ontsluiten via kiezenindeggz.nl.
Acute Psychiatrie	<ul style="list-style-type: none"> • MIND heeft in twee werkgroepen meegedacht over de kwaliteitseisen voor vervoer van mensen met verward gedrag. Het ging om een kwaliteitskader voor moment van beoordeling (AZN) en na moment van beoordeling (Akwa GGZ).
Ontwikkeling kwaliteitsindicatoren	<ul style="list-style-type: none"> • MIND heeft in een werkgroep geparticipeerd om de CQI aan te passen zodat deze weer kan worden uitgevraagd. De CQI vraagt cliënten naar hun ervaringen met de zorg. De vragenlijst wordt via een pilot uitgezet bij de Synquestgroep. De verwachting is dat e.e.a. in 2020 geïmplementeerd kan worden via het Openbaar Databestand en daardoor via kiezenindeggz kan worden ontsloten.
Kwaliteit van huisartsenzorg	<ul style="list-style-type: none"> • MIND heeft geparticipeerd in de werkgroep van de ontwikkeling van het functie- en competentieprofiel van de POH-ggz. Dit heeft ertoe geleid dat in de opleiding tot POH-ggz inzet van ervaringsdeskundigen wordt gestimuleerd en dat de POH-ggz kennis moeten hebben van het concept ervaringsdeskundigheid.
Forensische zorg	<ul style="list-style-type: none"> • Via een project (zie hoofdstuk projecten, pag. 20) gewerkt aan thema 'naasten in de forensische zorg'

Campagnelijn 2 Kwaliteit van leven

Kernboodschap

Uitgangspunt is het sociaal model, waarbinnen ruimte is voor het voeren van de eigen regie en samen beslissen. Een gezonde levensstijl, zinvolle activiteiten of werk, een sociaal netwerk en goede huisvesting zijn leidend. Dit geldt zowel voor mensen die in de wijk wonen als mensen in de intramurale zorg, als ook voor naasten van deze mensen. Waar nodig is (specialistische) zorg, een beschermde omgeving en/of ondersteuning bij zelfredzaamheid en participatie beschikbaar. Alle actoren werken samen; we laten geen mensen tussen wal en schip vallen. Ieder mens, dus ook de mens met een psychische kwetsbaarheid, heeft het recht om op zelfgekozen wijze zijn eigen leven in te richten en te participeren in de samenleving. De eventueel benodigde zorg, ondersteuning en faciliteiten sluiten aan op de individuele behoeftes en wensen, waarbij ook de ondersteuning van naasten of mantelzorgers een belangrijk aspect is.

Speerpunten	Verslag 2019
<i>Arbeidsmarktpositie van mensen met psychische kwetsbaarheid</i>	
<p>Doel: MIND wil zich in 2019 sterk maken voor de positie op de arbeidsmarkt van mensen met psychische kwetsbaarheid. Het gaat ons om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het voorkomen van vroegtijdige uitval van mensen meteen psychische kwetsbaarheid uit het arbeidsproces; • Het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt voor deze groep door goede voorlichting en ondersteuning van werkgevers; • Het vergroten van toeleiding van mensen met en psychische kwetsbaarheid naar duurzaam werk. <p>MIND is partner in het convenant "Samen werken aan wat werkt" met het UWV, dat afspraken bevat over de hiervoor opgenomen punten. MIND zal een actieve rol spelen bij de verschillende concrete activiteiten die in dit convenant zijn opgenomen.</p>	<p>In 2019 hebben we in de lobby naar de Tweede en Eerste Kamer ons sterk gemaakt voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een betere wetgeving om de harmonisatie van de Wajongwet vorm te geven, zodat jongeren een gelijkwaardige kans krijgen om hun leven vorm te geven. • Hebben we een reactie gegeven op de evaluatie van de Participatiewet. • Hebben we ons sterk gemaakt voor een verbreding van de uitzondering op de kostendelersnorm in de Participatiewet, zodat alle mantelzorgers zonder gekort te worden voor een ander kunnen zorgen. • Er is een goede vervang(st)er voor onze zetel bij de Landelijke Cliëntenraad LCR gevonden. Zij bekleedt de zetel vanaf december 2019. • Binnen het convenant is bij alle partners kennis verzameld en toegankelijk gemaakt via het kennisportal Sterk door Werk. • Er een start gemaakt met het vormen van een werkgroep preventie. Deze werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de Depressie Vereniging, MIND, UWV, AWWN, AKC, HAN Hogeschool, NVAB en Oval. Doel is om op de werkvloer meer aan preventie te doen en zo uitval door psychische problematiek te voorkomen. <p>Verder lopen er projecten op de volgende gebieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mensen met medium psychische klachten die zijn uitgevallen via IPS weer aan het werk helpen • Opbrengsten van het aan het werk helpen van mensen beter verdelen, zodat gemeenten de werkondersteuning kan blijven betalen, een shared-savingsproject. • Inzet op samenwerking in de keten (zorg, UWV en gemeenten) om meer mensen met psychische problematiek aan het werkt te helpen.

<i>Uitvoeren pilot integrale (persoonsvolgende) bekostiging (maatwerkfinanciering)</i>	
<p>In 2019 wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuwe bekostigungsstructuur voor de ggz per 2022. In het Hoofdlijnenakkoord ggz (HLA-ggz) 2019 – 2022 is in dat kader ook de mogelijkheid opgenomen voor het uitvoeren van pilots met integrale (persoonsvolgende) bekostiging (maatwerkfinanciering). MIND ziet integrale (persoonsvolgende) bekostiging (maatwerkfinanciering) als een goede optie omdat daarmee de eigen regie van de patiënt wordt bevorderd en een deel van de problematiek rond de samenloop van sociaal domein (ondersteuning, wonen) en zorgdomein kan worden ondervangen. Samen met zorgverzekeraars en gemeenten willen we in 2019 pilots opzetten om de mogelijkheden te verkennen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MIND heeft op vele manieren een lobby gevoerd voor integrale bekostiging, bijv. in contacten met ZN en VNG en VWS, richting Tweede Kamer naar aanleiding van debatten over de ggz, ambulantisering en verward gedrag en binnen de overleggen rond het hoofdlijnenakkoord ggz (HLA ggz). • MIND heeft deelgenomen aan de werkgroep consultatie en coördinatie van het HLA ggz. En in een onderzoek van bureau HHM naar organisatie en bekostiging van onder meer FACT. • MIND is betrokken bij diverse initiatieven voor integrale bekostiging die worden genomen vanuit het hoofdlijnenakkoord ggz (HLA ggz), meerjarenbeleidsplan BW en MO, en een overleg dat in 2019 gestart is met VNG, IederIn en Per Saldo voor vernieuwing in het sociaal domein. In 2019 zijn nog geen concrete pilots gestart, maar er is goede hoop dat dit wel gaat gebeuren. Mede dankzij ons consequente lobbywerk zien we dat het draagvlak voor integrale bekostiging in 2019 sterk gegroeid is. Dit zal vooral in de komende kabinetsperiode zijn vruchten moeten afwerpen. • MIND heeft deelgenomen aan het programmateam van het nieuwe op te zetten zorgprestatie model voor 2022 met verschillende partijen zoals brancheorganisaties en beroepsverenigingen in de ggz en fysieke zorg. Daarbij is MIND vertegenwoordigd in de werkgroep 5 Veldnorm beroepen (niet-regiebehandelaar) en werkgroep 8 Zorgvraagtypering.
<i>MIND Verslaving</i>	
<p>Verslavingsproblematiek loopt door alle domeinen heen en raakt zowel cliënten als naasten. Toch is er nog onvoldoende aandacht voor deze problematiek. Met MIND Verslaving willen we in 2019 de verslavingsproblematiek actief op de kaart zetten en een platform vormen voor organisaties die zich vanuit cliënten- en naastenperspectief inzetten voor mensen met verslavingsproblemen en hun naasten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MIND Verslaving is een samenwerking van MIND, Stichting Het Zwarte Gat (lidorganisatie van MIND) en de Stichting Naast. De website MIND Verslaving is gestart in oktober 2018 in de vorm van een groeimodel. • De website MIND Verslaving is uitgebreid met een aantal ervaringsverhalen en met speciale aandacht voor de doelgroep kinderen van ouders met een verslavingsprobleem. • MIND Verslaving wordt gepromoot via de andere websites van MIND en Stichting Het Zwarte Gat promoot de website via haar eigen achterban. • Er is deelgenomen aan het event Last Man Standing en de manifestatie Dag van Herstel met een stand. Daar is de website en de problematiek die door menigeen wordt ervaren telkens actief onder de aandacht gebracht van cliënten, naasten, professionals en andere betrokkenen bij verslavingsproblematiek. • MIND Verslaving en Stichting Het Zwarte Gat zijn ook betrokken bij de vorming Alliantie Alcoholpreventie, een initiatief van de Samenwerkende Gezondheidsfondsen. Deze alliantie kan gebruik maken van MIND Verslaving als communicatiekanaal.
<i>Vorbereiding toegang Wlz</i>	
<p>Vanaf 2021 krijgen cliënten ggz toegang tot de Wlz. 2019 is</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MIND is actief betrokken geweest bij de voorbereiding van het wetsvoorstel en bij de voorbereidingen van de implementatie per

<p>daarvoor een voorbereidingsjaar. Zaken die nader uitgewerkt worden zijn onder meer: cliëntprofielen en bekostiging; indicatiestelling; kwaliteit. Voor cliënten en naasten is belangrijk dat de toegang goed geregeld wordt. Daarnaast is belangrijk dat principes van 'zo gewoon mogelijk leven', herstel, verbinding met je eigen netwerk, wonen en de samenleving overeind blijven in de Wlz.</p>	<p>2021. Met succes is aandacht gevraagd voor belangrijke thema's als continuïteit van wonen (gedwongen verhuizingen worden zoveel mogelijk voorkómen) en keuzevrijheid van behandelaar. Daarnaast lag de focus op uitvoerbaarheid van de wet, omdat alles eraan gelegen is om die per 2021 goed van start te laten gaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • MIND heeft input geleverd voor de kwaliteitscriteria van zorgkantoren voor de inkoop van ggz-Wlz. Met GGZ Nederland en Phrenos is een vooronderzoek uitgevoerd voor een kwaliteitskompas. • MIND heeft met medewerking van VWS, CIZ en zorgkantoren een serie bijeenkomsten georganiseerd om cliëntenraden toe te rusten. Hier is een handreiking uit voortgekomen. Daarnaast heeft MIND een belangrijke rol gehad in de voorbereiding van cliëntinformatie. • Met het CIZ hebben diverse overleggen (tweemaal op directieniveau) plaatsgevonden over de indicatiestelling. Op initiatief van MIND zijn met VWS, CIZ en VNG afspraken gemaakt dat cliënten in 2020 niet geconfronteerd worden met dubbele indicatietrajecten.
---	---

Overige onderwerpen	Verslag 2019
<p>Participatie in het sociaal domein; vrijwilligerswerk, dagbesteding, fiscale aspecten</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Activiteiten op dit gebied zijn uitgevoerd binnen projecten in samenwerking met UWV. Daarbij voeren regionale cliëntorganisaties trajecten uit voor sociale activering om mensen 'werkbaar' te maken.
<i>Crisis zorg</i>	
<p>Zorgen dat mensen adequate en integrale zorg krijgen zodat crises voorkomen worden, dan wel menswaardig in crises wordt omgegaan met cliënten en naasten, opdat zij uiteindelijk de regie over hun leven kunnen (her)nemen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zie acute psychiatrie in campagnelijn 1, kwaliteit van zorg
<p>Uitvoering "Meerjarenagenda beschermd wonen & maatschappelijke opvang"</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Veel aandacht is in 2019 uitgegaan naar het opzetten van een programmastructuur voor de Meerjarenagenda. Met andere partijen heeft MIND veel druk moeten zetten om dit te organiseren. In de tweede helft van 2019 is dit beter gaan draaien. • MIND heeft met COMO wensen en goede voorbeelden in kaart gebracht op het thema ervaringsdeskundigheid en deze actief verspreid. Daarnaast heeft MIND een bijdrage geleverd aan (project)voorstellen van anderen op de thema's schulden, samenwerking in de regio en arbeid. • Tot slot heeft MIND inbreng geleverd op het plan van aanpak dakloosheid dat in 2019 aan de Meerjarenagenda gekoppeld is

Psycho-educatie, toegankelijkheid en bekostiging	<ul style="list-style-type: none"> • Op dit thema hebben alleen lidorganisaties in 2019 activiteiten ontplooid.
Implementatie Crisiskaart	<ul style="list-style-type: none"> • Het ZonMw-project voor implementatie hulpschaak-crisiskaart van UMC is laat op gang gekomen. MIND heeft een afspraak met de projectleider gehad over onder meer het in kaart brengen van financieringsmogelijkheden.
Onafhankelijke cliëntondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> • MIND heeft een plenaire inleiding verzorgd op een congres cliëntondersteuning van Movisie en VNG. Daarnaast heeft MIND in contacten met VWS en VNG en in lobby naar de Tweede Kamer veelvuldig gepleit voor meer aandacht voor cliëntondersteuning ggz. Dit heeft enig succes gehad bij de zorgkantoren (cliëntondersteuning bij overgang naar de Wlz) en bij gemeenten (ggz wordt meer betrokken bij het speerpunt dak- en thuislozen).
Brede implementatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een beperking	<ul style="list-style-type: none"> • MIND heeft binnen het kader van de Alliantie VN-Verdrag Handicap intensief meegewerkt aan de totstandkoming van de schaduwrapportage over de stand van zaken m.b.t. de implementatie van het VN-Verdrag. Op veel gebieden is de positie van mensen met een beperking verslechterd sinds de ratificatie van het Verdrag in 2016. De werkloosheid stijgt, armoede neemt toe, wachtlijsten in het speciaal onderwijs groeien en er zijn meer gedwongen behandelingen en opnames. Ook is er een tekort aan betaalbare aangepaste woningen. De schaduwrapportage is in december 2019 in de Tweede Kamer behandeld en de verantwoordelijke bewindspersonen zijn ter verantwoording geroepen. De schaduwrapportage wordt in 2020 aangeboden aan het VN-comité in Genève.
Implementatie doorzettingsmacht (volwassenen)	<ul style="list-style-type: none"> • Op initiatief van MIND is hier een apart overleg over gestart met VWS, GGZ NL, ZN en VNG. MIND heeft hier concrete voorstellen ingebracht, maar dat heeft in 2019 nog te weinig resultaat opgeleverd. Samenwerking vindt verder plaats met CCE. • MIND heeft in 2019 zelf bemiddeld in een aantal individuele acute gevallen van mensen die vastliepen in het systeem. Deze casuïstiek, signalen bij het meldpunt van MIND en van lidorganisaties en ervaringen van het CCE bevestigen de noodzaak van een regionale doorzettingsmacht. Dit wordt dus vervolgd in 2020.
Ambulantisering	<ul style="list-style-type: none"> • MIND participeert in de begeleidingscommissie LMA (Landelijke Monitor Ambulantisering) van het Trimbos-instituut. MIND heeft deelgenomen aan een rondetafelgesprek in de Tweede Kamer over ambulantisering en verward gedrag. • Onderwerpen die in overleggen en politieke lobby van MIND systematisch terugkomen in dit verband zijn bestaanszekerheid en levensperspectief voor de EPA-doelgroep. Integrale financiering en extra investeringen in het sociale domein zijn hiervoor essentiële voorwaarden. Op dit punt werkt MIND veelvuldig samen met onder meer Valente en VNG. Ook ondersteunt MIND de ontwikkeling van herstelacademies en zelfregiecentra.

Campagnelij 3 Versterking positie ervaringskennis

Kernboodschap

De belangrijke rol die ervaringsdeskundigen –ook familie-ervaringsdeskundigen - in de ggz kunnen spelen wordt meer en meer onderkend. De praktijk is vaak echter nog weerbarstig en vraagt om een actieve rol van MIND om de positie en rol van ervaringsdeskundigheid en daarmee de invloed van de patiënten en naasten in de zorg, het sociale domein, de opleidingen en de belangenbehartiging te bevorderen.

Speerpunten	Verslag 2019
<i>Implementatie regionale steunpunten MIND</i>	
<p>Met de decentralisering van de zorg is ook voor MIND een regionale structuur noodzakelijk om de verbinding te bevorderen tussen de landelijke en de regionale organisaties van patiënten en naasten, hun (gezamenlijke) netwerk in de regio te versterken en te ondersteunen bij de participatie en de (collectieve) belangenbehartiging vanuit ervaringskennis in de regio. In 2020 wil MIND deze regionale steunpunten gaan implementeren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In het Hoofdlijnenakkoord ggz 2019 – 2022 is de opzet van een regionale structuur voor MIND als afspraak opgenomen. In 2019 is samen met de leden een plan opgesteld voor de opzet van deze regionale structuur en zijn gesprekken gevoerd met het Ministerie van VWS over de implementatie van het plan. • Er is een eerste inventarisatie gehouden onder de regionale cliëntenorganisaties die zijn aangesloten bij MIND om in kaart te brengen welke organisaties en personen een rol zouden kunnen spelen in de op te zetten regionale structuur.
<i>Versterken positie ervaringskennis in onderwijs en opleidingen</i>	
<p>Het belang van de inzet in de opleidingen in de ggz van ervaringskennis in het algemeen en ervaringsdeskundigen in het bijzonder wordt breed onderschreven. Ook in het Hoofdlijnenakkoord ggz 2019-2022 is dit opgenomen. MIND wil actief gaan bijdragen aan de inzet en invloed van ervaringskennis en -deskundigen in de opleidingen in de ggz door mee te denken over de opzet van opleidingen, de curricula en de concrete inzet van ervaringsdeskundigen bij het onderwijs.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In 2019 hebben leden van MIND zitting gehad in de Landelijke Opleidingsraad voor psychologische en pedagogische BIG-beroepen en in de adviesraad voor het project ‘Verduidelijking psychologische en pedagogische beroepenstructuur’. • Daarnaast heeft MIND actief bijgedragen aan het nieuwe opleidingsplan voor psychiaters.
<i>Subsidiering regionale en lokale patiënten-, cliënten- en familieparticipatie</i>	
<p>In toenemende mate wordt aan cliënten en naasten een actieve bijdrage gevraagd in de totstandkoming en uitvoering van lokaal en regionaal beleid. Dit is een goede ontwikkeling die kan bijdragen aan een meer structurele positie van ervaringskennis in het sociale en het zorgdomein. Om dit ook te kunnen waarmaken is net als op landelijk niveau een structurele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • In 2019 is een start gemaakt met het maken van afspraken met de Vereniging Nederlandse Gemeenten over de financiering door gemeenten van regionale cliëntinitiatieven zoals herstelacademies en zelfregiecentra. In 2020 zullen deze gesprekken naar verwachting leiden tot een handreiking voor gemeenten.

financiering van deze inzet noodzakelijk. In het Hoofdlijnenakkoord ggz 2019-2022 is opgenomen dat hiervoor afspraken gemaakt zullen worden. MIND wil deze afspraken in 2020 verder uitwerken zodat we in 2020 ook onze rol waar kunnen maken.	
--	--

Overige onderwerpen	Verslag 2019
Professionalisering ervaringsdeskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> In 2019 is de Expertcommissie Ervaringskennis binnen MIND opgezet waarin leden van MIND (lidorganisaties en Kamers) participeren, evenals een externe expert op het gebied van ervaringsdeskundigheid. Dit om de belangrijke bijdrage die ervaringsdeskundigen, waaronder ook familie-ervaringsdeskundigen, in de ggz leveren, steviger te verankeren. Van MIND wordt een actieve rol verwacht om de positie van ervaringsdeskundigheid en daarmee de invloed van patiënten en hun naasten in de zorg, het sociale domein, de opleidingen en belangenbehartiging te bevorderen. Dit zal in 2020 nog meer inhoudelijk uitgewerkt worden.
Beleid subsidiering landelijke patiënten-/cliënten- en familieorganisaties.	<ul style="list-style-type: none"> In 2019 is samen met de overige koepelorganisaties een start gemaakt met de voorbereiding voor een plan voor het nieuwe subsidiekader voor de patiënten-/cliënten- en familieorganisaties.
Versterken positie ervaringskennis in sociaal domein en jeugd	<ul style="list-style-type: none"> O.a. met DiVoSa zijn diverse gesprekken gevoerd om afspraken te maken over hoe de structurele positie van ervaringskennis in gemeenten kan worden versterkt, zoals door het bijdragen aan opleiding van ambtenaren en het opzetten van een gezamenlijke training voor regionale cliëntenorganisaties en gemeenten.
Structurele bekostiging inzet (familie)ervaringsdeskundigheid	<ul style="list-style-type: none"> MIND participeert in het programmateam van het nieuwe te vormen zorgprestatie-model en heeft dit bij het team onder de aandacht gebracht bij het onderwerp innovaties. Dit om meer structureel aandacht te krijgen voor ervaringsdeskundigheid en bekostiging en meer samenhang met het sociale domein. MIND participeert in werkgroep 5 Veldnormberoepen (niet-regiebehandelaar) van het Zorgprestatie-model waarin ook zorgverzekeraars participeren om dit beroep/functie toegevoegd te krijgen in de lijst met te bekostigen prestaties.
Opzetten structuur voor (ervarings)kennismanagement	<ul style="list-style-type: none"> Zie Programma Regie in de Regio: Zelfregie en Herstel Projectonderdeel A Zelfregie en herstel:

	<ul style="list-style-type: none"> • ondersteuning aan organisaties en initiatieven in de Regio; Activiteit 3. Ervaringsdeskundigen.
Voeden van zorgverzekeraars bij hun zorginkoopbeleid met inbreng vanuit ervaringskennis	<ul style="list-style-type: none"> • In 2019 hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met zorgverzekeraars, zowel landelijk als in de regio.
Versterking netwerk van hulp- en advieslijnen van 15 lidorganisaties van MIND Landelijk Platform, Meld je Zorg in de ggz (onderdeel van het Nationale Zorgnummer) en de hulplijn Korrelatie.	<ul style="list-style-type: none"> • Door het project dat in 2018 stopte zijn hulplijnen meer bewust van elkaar en kan men elkaar beter vinden. Er wordt beter naar elkaar verwezen.
<p>Training belangenbehartiging voor landelijke en regionale patiënten- en familieorganisaties</p> <p>Training Zorgstelsel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Net als vorig jaar hebben we dit jaar een tweedaagse lobbystrategietraining georganiseerd voor onze achterban(organisaties). De focus ligt op de regionale en lokale lobby en hoe die de landelijke lobby kan versterken en andersom. • Ook hebben we een tweedaagse training Zorgstelsel georganiseerd, met uitleg over de verschillende wetten waar ggz-cliënten en naasten mee te maken hebben en de bekostiging en financiering.

Campagnelijn 4 Jeugd

Kernboodschap

Zorg en ondersteuning voor kinderen en jongeren met een psychische kwetsbaarheid en psychische problemen moet dichtbij, tijdig, kwalitatief goed, passend en op maat beschikbaar zijn. Samenwerking binnen en tussen de verschillende domeinen, waarbij de toekomstwensen en participatie centraal staan (opleiding, werk), is uitgangspunt en de continuïteit is geborgd. Jongeren zelf en hun ouders zijn vanzelfsprekend betrokken bij alle facetten van, en op alle momenten in, het zorgproces.

Speerpunten	Verslag 2019
<p>1. Implementatie en monitoring "Actieprogramma Zorg voor de Jeugd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd is tot stand gekomen in overleg met de diverse partijen binnen het veld van de brede jeugdhulp, waaronder MIND en is een inhoudelijke reactie op de eerste evaluatie van de Jeugdwet (2018). Het programma kent verschillende actielijnen en beschrijft een aantal mooie ambities voor de brede jeugdhulp. • MIND is partner in het landelijke programma Zorg voor de Jeugd en vertegenwoordigt daar, samen Iederin, Per Saldo en meer op afstand het LOC, de kinderen/jongeren/ouders. We hebben in het programma een actieve en kritische rol, waarbij we letten op focus op het kind en het gezin/naasten daaromheen. • De betrokken stuurgroep is voorbereidend en initiatief nemend op de verdere doorontwikkeling van het programma, dat tussentijds ook wordt herijkt. In november 2019 heeft het kabinet ingrijpende veranderingen in het huidige jeugdstelsel aangekondigd, deze worden binnen het programma ontwikkeld en besproken.
<p>2. KOPP/KOV-kinderen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De problematiek van kinderen van ouders met psychische problematiek en van verslaafde ouders, zowel tijdens de jeugd als op latere leeftijd, wordt vaak onderschat of blijft op zijn minst onderbelicht. Deze problemen hebben evenwel grote impact op het leven en de gezondheid van de betrokken kinderen en daarmee op de maatschappij als geheel. MIND wil deze groep en deze problematiek daarom prominenter op de agenda plaatsen en samen met andere partijen concrete activiteiten ontwikkelen in het kader van preventie, vroegsignalering en ondersteuning. <p>Binnen actielijn 1 (Toegang en preventie) van het programma Zorg voor de Jeugd, waarvan MIND trekker is, is er expliciet aandacht gevraagd voor deze doelgroep. Daarnaast is in 2019 specifiek afvaardiging van lidorganisatie Labyrint-in Perspectief aangesloten. In de landelijke lobby is er in 2019 ook veel aandacht gevraagd voor deze doelgroep, met succes. In het voorgenomen kabinetsbeleid (voorstel herziening wetsvoorstel in 2020) is dit duidelijk opgenomen.</p>
<p>3. Suïcidepreventie Jeugd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Suïcide is ook onder jeugd een belangrijke doodsoorzaak. Binnen de bredere landelijke aanpak voor suïcidepreventie wil MIND dan ook specifiek aandacht geven aan en een actieve rol spelen bij de suïcidepreventie onder jeugd. <p>In 2017 stierven 81 jongeren tussen 10 en 20 jaar oud door zelfdoding. Bij bekendmaking van deze cijfers medio 2018 is er gekozen om deze toename grondig te onderzoeken. Welke factoren speelden een rol bij deze uiterst droevige gebeurtenissen? Voor het eerst in Nederland is</p>

	<p>een psychologisch diepgravend onderzoek in wetenschappelijk onderzoek toegepast om hierin meer inzicht te krijgen. Onder leiding van 113 Zelfmoordpreventie deed een brede werkgroep waar MIND deel van uitmaakt, onder leiding van professor Arne Popma en in opdracht van het Ministerie van VWS onderzoek onder nabestaanden van de jongeren die in 2017 overleden door zelfdoding. Eind 2019 is de eindrapportage van het onderzoek opgeleverd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verhalen van de overleden jongeren zijn schrijnend en tonen een patroon: door de jaren heen ontstond er een verdiepende kloof tussen de jongere die in de problemen raakte en diens omgeving. De onderzoeksgroep concludeerde dat naast en professionals met elkaar nieuwe vormen van samenwerking moeten ontwikkelen. Aanbevolen wordt een netwerkaanpak, waarbij hulpverleners, naast en andere betrokkenen uit het leven van de jongeren samen acteren en met elkaar de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en zorg dragen. Ook scholen zijn belangrijk in het signaleren van psychische problematiek en het voorkomen van kopieergedrag na een suïcide. De onderzoeksgroep adviseert het onderwijsveld expliciet beleid te ontwikkelen gericht op het signaleren en voorkomen van suïcidaal gedrag bij hun adolescente leerlingen en adequate opvang na een zelfdoding te realiseren. Ook adviseert de onderzoekscommissie dat een psychologisch diepgravend onderzoek structureel wordt georganiseerd om te leren van elke zelfdoding door een jongere.
--	--

Overige onderwerpen	Verslag 2019
Problematiek 18- / 18+, landelijk en regionaal	<ul style="list-style-type: none"> • Aansluiting bij lobby voor verhoging/flexibilisering leeftijdsgrens voor jeugdhulp • Openstelling Wlz voor (jeugd)ggz
Onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> • Aangesloten bij coalitie Zorg & Onderwijs
Implementatie doorzettingsmacht jeugd	<ul style="list-style-type: none"> • Doorzettingsmacht is als zodanig opgenomen in nieuw beleid van het kabinet (november 2019) en wordt in 2020 opgenomen in de herziene Jeugdwet. Nu al is er duidelijke verbetering te zien in de handelingssnelheid van de regionale expertteams, maar als dit niet lukt kan men opschalen naar het landelijke 'Team Complexe Casuïstiek' van het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd.
Versteving positie MIND en ervaringsdeskundigheid in jeugdveld (landelijk en regionaal)	<ul style="list-style-type: none"> • Regioambassadeurs, versteving contacten met de regionale en lokale organisaties en initiatieven • Project Jeugdhulp doen we samen

Projecten

Projecten worden in principe met de achterban van MIND ontwikkeld en uitgevoerd. Ze passen binnen de vier beleidscampagnelijnen en zijn daarom hieronder te vinden per beleidslijn. Net als beleidsactiviteiten vallen projectactiviteiten regelmatig binnen meerdere lijnen. In dat geval is het project te vinden onder de beleidslijn die het meest hiermee samenvalt.

Een deel van de projecten loopt door vanuit 2018 en een aantal is in 2019 gestart. Sommige zijn een vervolg van een uitgevoerd project (zoals een vervolg op de MIND Academy), andere zijn nieuw en worden vanwege vragen uit de achterban gezamenlijk geïnitieerd.

Projecten campagnelij 1: Kwaliteit van Zorg

Depressiepreventie in de huisartsenzorg

Looptijd van het project: 1 september 2018 – 30 juni 2020

Achtergrond/aanleiding

Het Meerjarenprogramma (MJP) Depressiepreventie vormt de basis voor dit project. Doel van het MJP is de impact van depressie binnen zes risicogroepen fors te laten afnemen. Dit project is gericht op de risicogroep 'huisartspatiënten' en omvat het inventariseren en (waar nodig) het ontwikkelen en implementeren van preventieve interventies. Naast tools wil MIND ook zelfregie-aanbod van de eigen achterban en hulpverlening door Korrelatie onder de aandacht brengen bij huisartsen. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met de Depressievereniging.

Doel

Doel van het project is het ontwikkelen van een verlengde ketenaanpak voor primaire en secundaire preventie, in samenwerking met de meest betrokken landelijke organisaties voor de huisartsenzorg. Gekeken wordt naar aanbod en ketenpartners bij zorgaanbieders en landelijke en regionale cliënten-/naastenorganisaties. Deze aanpak wordt via pilots uitgezet binnen bestaande netwerken en moet bijdragen tot het terugdringen van de incidentie van (de diagnose) depressie en het verminderen van terugval en chronische depressie.

Doelgroepen

- de huisartsen en POH'ers-ggz die (beginnende) depressie kunnen herkennen, behandelen en diagnosticeren;
- mensen die te maken hebben met somberheid, depressieve klachten en met (terugkerende of chronische) depressie en hun naasten;
- maatschappelijke organisaties die beginnende depressie kunnen herkennen en signaleren;
- het brede publiek.

Resultaten 2019

- Startnotities 'Doelgroepen risicofactoren en inventarisatie van interventies' en 'Patient Journey, stroomschema en ketenaanpak';
- Rapport 'Wat helpt bij depressie en somberheidsklachten? Inventarisatie van preventieve interventies onder mensen met somberheidsklachten en depressie en hun naasten en onder huisartsen en praktijkondersteuners ggz';
- Informatiemateriaal t.b.v. huisartsenpraktijken: Informatieleaflet en Notitie met onderzoeksuitkomsten en projectresultaten;
- Werving van deelnemers voor effectmeting/evaluatieonderzoek van de supportgroepen van de Depressievereniging en uitzetten van vragenlijsten (ResCon);
- Werven en trainen van nieuwe gespreksbegeleiders, intervisiebijeenkomsten houden en coördinatie van het landelijk netwerk van de supportgroepen (Depressievereniging);
- Inzet van MIND Korrelatie-hulpverlening aan deelnemers n.a.v. de inventarisatie;
- Werven van belangstellende huisartsenpraktijken en maatschappelijke organisaties in 4 regio's ter voorbereiding op pilots.

Kiezen in de ggz

Looptijd van het project: 1 januari 2019 – 31 december 2019

Achtergrond/aanleiding

MIND heeft in het kader van het jaar van de transparantie het project de website www.kiezenindeggz.nl ontwikkeld om volwassenen met een psychische aandoening (vanaf 1 november 2018) van informatie te voorzien om zélf of met hun verwijzer een voor hen goede keuze te maken uit het bestaande ggz-behandelaanbod. Dat doet Kiezen in de ggz door objectieve en openbaar beschikbare informatie, door middel van een website aan te bieden over zorgaanbieders, de kwaliteit van zorg, de inhoud van zorg en over de vergoedingen van zorg. Het ter beschikking stellen van keuze-informatie dient een algemeen belang, maar is tegelijkertijd een proces waarin veel aandacht moet (blijven) bestaan voor alle belanghebbenden, waarin definities moeten blijven worden besproken en veel zorg moet bestaan voor het up to date houden van informatie en het inspelen op nieuwe mogelijkheden tot keuze-informatie. Ook gezien het algemeen belang is een duurzame organisatie en doorontwikkeling van Kiezen in de ggz belangrijk. Er moet aandacht blijven bestaan voor de doorontwikkeling van de inhoud, voor communicatie en draagvlak. Hetzelfde geldt voor het technische beheer en de doorontwikkeling hiervan, bijvoorbeeld in relatie tot de te gebruiken bronbestanden. Hier hebben we ons in 2019 op gefocust om ervoor te zorgen dat de website na een mooie lancering eind 2018 uiteindelijk de landelijk erkende keuzewebsite blijft voor relevante keuze-informatie in de ggz.

Doel

Het ondersteunen van het proces van samen beslissen, van het keuzeprocess van de hulpzoeker en transparantie in kwaliteitsaspecten van zorgaanbieders.

Doelgroepen

Iedereen die op zoek is naar een behandelaar in de ggz: hulpzoekers en hun verwijzers (huisarts/POH-ggz) en/of zorgbemiddelaars bij zorgverzekeraars.

Resultaten 2019

- Technisch beheer, contentbeheer, redactie, het werkend houden van de software, de (opslag van) data, koppelvlakken, hardware en overige infrastructuur en regulier beheer in het kader van oplossen van incidenten en problemen;
- Operations oftewel de aansturing van de externe leverancier(s) in het kader van beheer en doorontwikkeling middels functioneel beheer etc., strategische communicatie, governance en cont(r)acten met de ggz-sector en stakeholders, operationele communicatie om bekendheid van de website te vergroten;
- (doorontwikkeling:) Relevant bevonden onderdelen van het Kwaliteitsstatuut GGZ worden per aanbieder getoond op www.kiezenindeggz.nl;
- Relevant bevonden procesindicatoren worden per aanbieder getoond op www.kiezenindeggz.nl;
- Relevant bevonden veiligheidsindicatoren worden per aanbieder getoond op www.kiezenindeggz.nl;
- Algemene verbeteringen bij het zoeken van informatie, zoals o.a. kunnen sorteren op afstand of wachttijden, basis ggz-aanbieders beter vindbaar bij zoeken op aandoening, inzage in gebruik website (installeren Matomo).

Een krachtige stem

Looptijd van het project: 1 januari 2019 – 31 december 2019

Achtergrond/aanleiding

Vanuit Akwa GGZ (voorheen NKO) worden kwaliteitsstandaarden opgesteld vanuit het perspectief van de patiënt en hun naasten. Het volwaardig meedoen in de ontwikkeling van kwaliteitsstandaarden is een intensief traject. Onderzoek onder de achterban is nodig, evenals scholing voor de leden van de ontwikkelgroepen. Daarnaast is ook de inzet van cliënt en naaste gewenst bij het implementeren en het borgen van de kwaliteit zoals deze is vastgelegd. Dit project wordt uitgevoerd met de achterban van MIND (zowel landelijk als regionaal en leden en niet-leden).

Doel

Het ondersteunen van cliënten en naasten om hun inbreng te (kunnen) doen bij de ontwikkeling, implementatie en borging van kwaliteitsstandaarden.

Doelgroepen

Cliënten- en naastenvertegenwoordigers op het gebied van kwaliteit van zorg in de ggz, in het bijzonder vertegenwoordigers van MIND in de gelederen van Akwa en burgers met psychische problemen.

Resultaten 2019

- MIND wordt vertegenwoordigd in drie gremia: de Raad van Toezicht van Akwa GGZ, de Kwaliteitsraad (inhoudelijke adviesraad) en in ontwikkelgroepen van kwaliteitsstandaarden;
- De vertegenwoordigers van MIND in de Kwaliteitsraad en Raad van Toezicht gevoed via de denktank Akwa GGZ van MIND, zodat zij onze standpunten kunnen doorgeven op dossiers als ROM en de werkwijzen van Akwa GGZ;
- Verder heeft MIND zorggedragen voor participatie van cliënten en naasten in de volgende kwaliteitsstandaarden van Akwa GGZ: zorgstandaard Dissociatieve stoornissen; zorgstandaard Psychotrauma; generieke module KOPP/KOV (doorontwikkeling), generieke module Dwang en Drang (doorontwikkeling);
- Er is een uitgebreide achterbanraadpleging gedaan voor de generieke module Dwang en Drang.

Naasten en familiebeleid in de klinische forensische psychiatrie: onderzoek en verbetering van de praktijk

Looptijd van het project: 1 november 2018 – 31 december 2021

Achtergrond/aanleiding

De afgelopen twintig jaar is binnen de reguliere ggz in toenemende mate het belang van naasten- en familiebeleid onderkend. Binnen de forensische zorg heeft de nadruk op het bewerken van risicofactoren vanuit het Risk-Needs-Responsivitymodel er mede toe geleid dat de invloed van de omgeving op recidive lange tijd relatief is verwaarloosd. In dit project brengen we in kaart wat de huidige stand van zaken is van naasten- en familiebeleid in de klinische forensische psychiatrie. Hierbij maken we gebruik van de kennis over naastenbeleid uit de reguliere psychiatrische zorg inclusief de recente ontwikkelingen en de kennis over familiebeleid van MIND leden zoals Ypsilon en Labyrint-In Perspectief.

Doel

Inzicht krijgen in de stand van zaken van de uitvoering van het familiebeleid, het trainen van professionals in het ondersteunen en betrekken van familie van patiënten die forensische psychiatrische zorg krijgen.

Doelgroepen

Hulpverleners en beleidsmakers van forensisch psychiatrische centra (FPC), forensisch psychiatrische afdelingen en klinieken (FPA en FPK), Forensische Verslavingsafdelingen en Klinieken (FVA en FVK), Afdelingen voor Sterk Gedragsgestoorde Licht Verstandelijk Gehandicapten (SGLVG+), Penitentiair Psychiatrische Centra (PPC). Zij zijn de zgn. target group. De uiteindelijke doelgroep (de zgn. beneficiaries) zijn familie en naasten van cliënten in de forensische zorg en daardoor is de verwachting dat cliënten zelf daar ook voordeel bij hebben.

Resultaten 2019

- Toekenning voor een tweede deel van het project vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid, programma Koers & Kansen;
- Afgerond exploratief onderzoek naar familiebeleid in de forensische psychiatrie;
- Oplevering exploratief onderzoeksrapport;
- Afspraken met Marianne Zegwaard om haar PIMM training (vaardigheden voor hulpverleners om familie en naasten in de praktijk te betrekken) door te ontwikkelen voor de forensische zorg;
- Eerste stappen in de doorontwikkeling zijn gezet;
- Bijwonen projectleidersbijeenkomsten binnen Koers & Kansen en contacten zijn gelegd.

PG werkt samen: kwaliteit

Looptijd van het project: 1 maart 2019 – 31 december 2019

Achtergrond/aanleiding

Kwaliteit van leven wordt bepaald door de persoonlijke situatie ten aanzien van verschillende levensgebieden: gezondheid, wonen, werk, sociale omgeving, spiritualiteit. Mensen maken hierin keuzes en voeren hun eigen regie. Sinds een aantal jaren wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een stelsel van kwaliteitsstandaarden en -instrumenten waarin de cliënt centraal staat. In de eerste helft van 2019 wilden we keuzekaarten ontwikkelen voor twee zorgstandaarden en verdere informatie ontsluiten via de MIND websites. Het project is uitgevoerd met de achterban van MIND en met name met de organisaties die gelinkt zijn aan de onderwerpen van de keuzekaarten en de verschillende webpagina's/websites van Het Zwarte Gat, Ypsilon en Labyrint-In Perspectief en overige naastenorganisaties.

Doel

Zelfregie van cliënten en hun naasten vergroten door het ontwikkelen van keuzekaarten en het ontsluiten van doelgerichte informatie via de MIND-websites.

Doelgroepen

Burgers met psychische en/of verslavingsproblemen en hun naasten.

Resultaten 2019

- In overleg met de Expertcommissie Kwaliteit van Zorg van MIND is gekozen voor keuzekaarten voor de onderwerpen problematisch alcoholgebruik en angststoornissen;
- Er zijn twee Toolkits Samen Beslissen ontwikkeld, één voor problematisch alcoholgebruik en één voor angststoornissen. Deze bestaan uit: een handreiking, informatieblad over de aandoening en een procesbeschrijving van de zorg, drie tot vijf keuzekaarten over zelfhulp, behandeling met psychotherapie, medicatie en rond het thema herstel en informatie over het aanbod van de landelijke lidorganisatie op het onderwerp;
- Verkennende gesprekken over de implementatie van de Toolkits Samen Beslissen met relevante kenniscentra, Akwa GGZ, en lidorganisaties van MIND;
- De werkwijze opstellen keuzekaarten is doorontwikkeld;
- In een reeks bijeenkomsten met MIND Ypsilon, Labyrint-In Perspectief en de Kamer Familie- en Naastenraden is veel informatie die op internet te vinden is voor familie en naasten bijeengebracht;

- Deze informatie is toegankelijk gemaakt op de subwebpagina binnen het MIND platform [Informatie voor familie en naasten](#). Op beurzen en bijeenkomsten kan nu makkelijk worden verwezen, waardoor familie en naasten sneller en beter op de juiste informatie of ondersteuning kunnen vinden.

Samen Sturen in samenwerking met het UMCG

Looptijd van het project: 1 december 2018 – 30 november 2020

Achtergrond/aanleiding

Hoewel diverse effectieve behandelingen voor depressie beschikbaar zijn, bestaan grote individuele verschillen in uitkomsten. Individuele cliëntkenmerken zijn belangrijke voorspellers van behandeluitkomst maar worden niet systematisch betrokken in de indicatiestelling die is gebaseerd op 'trial en error'. 'Samen sturen' beoogt een lerend instrument te implementeren dat het resultaat voorspelt van verschillende behandelopties voor de cliënt op basis van individuele kenmerken en voorkeuren. Dit vormt input voor shared decision-making. Het instrument wordt ontwikkeld bij het UCP, in samenwerking met grote ggz-instellingen in Noord Nederland en MIND. Data uit het RoQua Routine Outcome monitoring systeem (2,25 miljoen vragenlijsten afgenomen) en kwalitatieve informatie uit cliëntenpanels worden gebruikt als input.

UMCG is de hoofdaanvrager, maar in het hele traject van ontwikkeling tot implementatie wordt samengewerkt met MIND en cliëntvertegenwoordigers waarbij in het kader van Value Based HealthCare hun uitkomsten centraal staan. MIND heeft binnen dit project vooral een rol in het maken van een set aan keuzekaarten voor depressie, het mede-ontwikkelen van een scholing Samen beslissen met het beoogde instrument en heeft bij het gehele traject een rol om te zorgen dat het instrument aansluit bij (de behoefte van) cliënten.

Doel

Het hoofddoel van het project is om het instrument breed te implementeren binnen de reguliere depressiebehandeling gekoppeld aan ROM-systemen, zodat behandelaren en cliënten met een depressie in samenspraak de best passende behandeloptie kunnen kiezen. Op deze manier worden gezamenlijke beslissingen genomen die rekening houden met de klinische kenmerken, voorkeuren en eerdere ervaringen van de cliënt. Hiermee worden effectiviteit, doelmatigheid, therapietrouw en cliëntwaarde van de behandeling verhoogd.

Doelgroepen

Primair cliënten die in behandeling zijn voor depressie, maar uiteindelijk voor mensen met een psychiatrische kwetsbaarheid of verslavingsproblematiek.

Resultaten 2019

- Er is een testversie van het behandelkeuze-instrument 'I-SHARED' ontworpen. Hiervoor is een algoritme ontwikkeld dat op basis van een vergelijking tussen nieuwe ROM-data van de cliënt en oude ROM-data van eerdere cliënten een aanbeveling doet voor behandelingen met de meeste verwachte resultaat. Daarnaast zijn focusgroepen ingezet om de opmaak en leesbaarheid voor het rapport voor cliënten aantrekkelijk te maken. De uiteindelijke behandeling wordt niet op basis van het instrument gekozen, maar gaat via gedeelde besluitvorming tussen cliënt en behandelaar;
- Er is een set keuzekaarten ontwikkeld voor depressie. Deze worden getest in de pilots voor de testversie van behandelkeuze-instrument 'I-SHARED';
- Er zijn meerdere pilots voor de testversie van het instrument gestart bij de behandelafdelingen voor depressie aangesloten bij het consortium in Noord Nederland, waaronder UCP en GGZ Drenthe.
- Er is een voorlopige versie van een website opgeleverd voor verspreiding van producten: <https://www.i-shared.nl/>.

Projecten in campagnelijn 2: Kwaliteit van leven

Meerjarenagenda Beschermd wonen en maatschappelijke opvang: Project Droom & Daad

Looptijd van het project: 1 oktober 2018 – 28 februari 2019

Achtergrond/aanleiding

In mei 2018 is de Meerjarenagenda Beschermd wonen en maatschappelijke opvang (verder MJA BW & MO) vastgesteld. In deze agenda hebben landelijke partijen hun gezamenlijke ambities vastgelegd voor goede en levensbrede zorg en ondersteuning aan mensen die een beroep (kunnen) doen op begeleiding, beschermd wonen en/of maatschappelijke opvang. In deze Meerjarenagenda wordt op acht thema's ingegaan. In dit kader is het project Droom & Daad uitgevoerd. In dit kortlopende project zijn goede voorbeelden verzameld met betrekking tot beleidsparticipatie door cliënten en naasten(organisaties). Ook is gezocht naar wensen van organisaties: wat hebben regionale cliënten- en naastenorganisaties nodig om beleidsparticipatie te realiseren? Dit is verzameld in een handreiking. De opbrengst gaat helpen bij het realiseren van beleidsparticipatie in de regio's en levert een basis en inspiratie voor overige activiteiten vanuit de Meerjarenagenda. Bovendien worden de wensen uitgangspunt van een vervolgproject. Dit project is uitgevoerd door MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid en Stichting Werkplaats COMO (Cliënten Organisaties Maatschappelijke Opvang).

Doel

Het doel van het MIND project is dat patiënten en naasten mede vormgeven aan de thema's binnen de MJA BW & MO.

Doelgroepen

Het project richt zich op regionale organisaties die een rol kunnen spelen in het behartigen van belangen van onze doelgroep in de regio op de acht thema's van de MJA. Daarnaast richt het project zich op gemeenten en andere partijen die in de regio betrokken zijn bij de uitvoering van de MJA BW & MO.

Resultaten 2019

- In twee expertsessies hebben ervaringsdeskundigen input gegeven;
- De ontwikkelde 'Werkzame elementen' zijn getest op het congres van cliëntenraden RIBW Alliantie, de elementen zijn passend en nuttig bevonden;
- Er zijn interviews gedaan en dat heeft een omschrijving van een divers palet aan elf goede voorbeelden opgeleverd;
- Om te komen tot versterkingswensen van regionale organisaties is ook geput uit eerdere publicaties en zijn gesprekken gevoerd met diverse regionale cliënten- en naastenorganisaties uit het hele land;
- Er is een organogram ontwikkeld met alle relevante partijen in beeld. Een dergelijk compleet organogram bestond nog niet;
- De handreiking is opgeleverd en verspreid;
- Er zijn diverse presentaties over de handreiking gegeven bij relevante stakeholders, aanvragen hiervoor blijven nog steeds binnenkomen;
- De opbrengsten/adviezen zijn besproken in de het overleg Meerjarenagenda BW & MO. Het advies is veelomvattend en betreft meerdere stakeholders.

GGZ Appwegwijzer

Looptijd van het project: 9 november 2018 – 30 juni 2021

Achtergrond/aanleiding

Technologie maakt het mogelijk dat mensen 24 uur per dag kunnen werken aan hun eigen psychische gezondheid, waar en wanneer ze dat willen. Met behulp van e-health kunnen mensen meer de regie nemen hierover. Voor professionals betekent e-health een uitbreiding van hun professioneel instrumentarium in het Blended Care-palet. Deze mogelijkheden vragen om een goed overzicht voor cliënten, naasten, hulpverleners en zorgaanbieders van het marktaanbod online en inzicht in de kwaliteit en toepasbaarheid daarvan. Om tot dit inzicht in de kwaliteit en toepasbaarheid te komen worden deze toepassingen eerst hierop beoordeeld en getest, waarbij ook eindgebruikers en zorgprofessionals betrokken zijn. De GGZ Appwegwijzer moet dé bron in Nederland worden waar iedereen kwalitatief goede ggz-apps en andere e-healthtoepassingen vindt om aan mentale fitheid te werken. Dit project wordt uitgevoerd met GGZ NL (en hieraan verbonden ggz-instellingen) en de achterban van MIND.

Doelen

Overzicht van en inzicht in ggz-apps geven en andere e-healthtoepassingen, het vergroten van het gebruik van ggz-apps en andere e-healthtoepassingen, het voorkomen/beperken van medicalisering, het vergroten van de zelfredzaamheid van mensen en het ondersteunen van de groeiende vraag naar ggz-zorgverlening.

Doelgroepen

Mensen met psychische kwetsbaarheid, cliënten in behandeling, naasten en professionals.

Resultaten 2019

Activiteit ontwikkeling en realisatie GGZ Appwegwijzer (systematiek, platform en presentatievorm)

- Programma van Eisen en Wensen is gerealiseerd (april 2019);
- Potentiële Technische Partners zijn vergeleken en beoordeeld (juni 2019);
- Technische Partner, zijnde Orcha, is geselecteerd en gecontracteerd (augustus 2019);
- Beoordelingsmethoden zijn vergeleken en beoordeeld (augustus 2019);
- Beoordelingsmethode, zijnde Orcha Baseline Review, is geselecteerd (september 2019);
- Testmethode t.b.v. maken recensies door cliënten en professionals is ontwikkeld (september 2019);
- Lijst met 70 te testen apps is vastgesteld (september 2019);
- Profielschets Apptester (zowel voor cliënten en naasten als voor professionals) is ontwikkeld (september 2019);
- 30 Apptesters (vrijwilligers) 1^e fase zijn geworven en geïnstrueerd (oktober 2019);
- 1^e fase beoordelen en testen van 30 apps is gestart (november 2019);

Programma Regie in de Regio: Zelfregie en Herstel

A. Ondersteuning aan organisaties en initiatieven in de Regio

Looptijd 1 juli 2018 – 30 juni 2019

Activiteit 1. De regionale cliëntgestuurde infrastructuur - leergang

Achtergrond/aanleiding

Het concretiseren van de breed gedragen ambities t.a.v. zelfregie en herstel en van de participatie en inclusie van mensen met een psychische en/of psychosociale kwetsbaarheid op lokaal en regionaal niveau kent een aantal hindernissen. Bestaande zelfregie- en herstelinitiatieven zijn sterk op hun inhoudelijke visie maar hebben versterking nodig op organisatorische, financiële en bedrijfsmatige kennis en vaardigheden. In de lokale belangenbehartiging zijn er veel nieuwe taken bijgekomen. Het beroep op ervaringsdeskundigen neemt toe. Er zijn ook nog te veel regio's waar de cliënt- en familieparticipatie niet of onvoldoende van de grond komt. De financiële basis van lokale initiatieven is wankel en gemeenten en zorgverzekeraars dienen betrokken te worden bij het creëren van een solide basis.

Doel

Zelfregie en herstel dichterbij mensen brengen en de mensen die zelfregie en herstel brengen in hun eigen regio van dichtbij ondersteunen. De toename van kansrijke contexten voor zelfregie, participatie en herstel en het vergroten van de zichtbaarheid en daarmee het bereik van deze kansrijke contexten.

Doelgroepen

Mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun naasten zijn de groep voor wie we effect willen bereiken. Daarvoor richten we ons op zelfregie- en herstelinitiatieven, landelijke, regionale en lokale cliënten- en familieorganisaties, gemeenten, zorgverzekeraars, zorg- en welzijnsorganisaties.

Resultaten 2019

- Ondersteuning van een groot aantal regionale initiatieven via advies en werkbezoeken;
- Afronding van de Leergang Maatschappelijk Ondernemen met 20 deelnemers;
- Met expertmeetings en een stakeholdersconferentie zijn gemeenten en zorgverzekeraars betrokken bij het vraagstuk van het creëren van een solide financiële basis voor projecten;
- De regionale kennisbank is verder ontwikkeld binnen Sharepoint. Dit is een digitale afgeschermdde plek waar regionale organisaties die bij MIND zijn aangesloten kennis kunnen delen en contact met elkaar kunnen leggen. Het gebruik ervan is gestimuleerd bij alle mogelijke gebruikers.
- Via een inspiratiedag zijn 80 initiatiefnemers aangemoedigd om in hun eigen lokale context (verder) aan de slag te gaan met zelfregie- en herstelinitiatieven;
- Op een groot aantal studiedagen en congressen is het eerder ontwikkelde informatiemateriaal verspreid via infostands en workshops.

Activiteit 2. Werk(en) aan bouwstenen, Werken aan werk (in samenwerking met UWV, gemeenten en ggz)

Achtergrond/aanleiding

De regionale leden van MIND zijn heel goed in het activeren van het 'doenvermogen' van mensen. Hiervoor worden ze niet altijd goed gefinancierd. Bij UWV krijgen ze alleen een vergoeding als ze een raamcontract hebben afgesproken. Lokaal verschilt dit per gemeente. Bij deze leden bestaat de behoefte om meer en beter in beeld te komen bij gemeenten.

Doel

Een informatie/kennisdocument maken, dat regionale organisaties kunnen gebruiken om te laten zien op welke wijze zij aansluiten bij het hersteltraject van cliënten en daardoor waardevol zijn voor gemeenten en UWV. Daarnaast binnen het convenant 'Samen werken aan wat werkt' stimuleren bij de partners dat er meer kennis komt over ervaringsdeskundigen en zelfregiecentra.

Doelgroep

Primaire doelgroep partner convenant 'Samen werken aan wat werkt'. Beneficiaire doelgroep zijn de regionale leden van MIND.

Resultaten 2019

- Kennisdocument 'Van uitkering naar werken met je eigen ervaring' gemaakt;
- Kennisdocument verspreid via de regionale kennisbank en onder de regionale organisaties en zelfregiecentra.

Activiteit 3. Ervaringsdeskundigen

Achtergrond/aanleiding

Versterking van de positie van ervaringsdeskundigen is een belangrijk thema binnen MIND. Dit faciliteren we onder meer met het ontwikkelen van deskundigheidsbevordering ten behoeve van de achterban. Daarnaast willen we de verder professionalisering van de familie ervaringsdeskundigen ondersteunen door met hen een traject uit te stippelen.

Doel

Het creëren van een (kennis)netwerk van ervaringsdeskundigen en het ontsluiten van herstelinzichten. Het borgen van de deskundigheidsbevordering door gesprekken te voeren met relevante partijen. De beschrijving van familie ervaringsdeskundigheid vastleggen.

Doelgroepen

Familie- en cliënt ervaringsdeskundigen.

Resultaten 2019

- Basis(visie)document Familie-ervaringsdeskundige opgesteld met een werkgroep bestaande uit familie-ervaringsdeskundigen, vertegenwoordigers van MIND Ypsilon, Labyrint-In Perspectief en Kenniscentrum Phrenos (allen leden van het Platform Familie-ervaringsdeskundigen);
- Focusbijeenkomst waarin het document is voorgelegd aan stakeholders;
- Visiedocument Familie-ervaringsdeskundigen afgerond en opgeleverd;
- Verder uitwerking in een functieprofiel met de randvoorwaarden voor werken in een organisatie (zorg of sociaal domein);
- Plan voor een (kennis)netwerk van ervaringsdeskundigen;
- Overzicht van opleidingen tot ervaringsdeskundige;
- Module voor een vacaturebank en een interactieve opleidingspagina zijn gebouwd en beschikbaar op de site van de Vereniging van Ervaringsdeskundigen.

Programma Regie in de Regio: Zelfregie en Herstel

B. Zelfmanagement gericht op een breed publiek

Looptijd 1 juli 2018 – 30 juni 2019

Activiteit 1. Informatievoorziening publiek

Achtergrond/aanleiding

Op de website van MIND willen we de bezoekers (met name de cliënten en naasten) informatie bieden en ondersteunen bij het zo goed mogelijk de regie voeren over hun eigen leven. Om deze informatie overzichtelijker te maken, gebruiken we een patient journey van een cliënt of naaste die deze door de ggz en maatschappij kan of moet maken. Daarnaast willen we het bezoekers van de website makkelijker maken om keuzes te maken en hen inspireren met goede voorbeelden en ervaringen van anderen.

Doel

Cliënten, naasten en professionals informeren over en toerusten op het (her)nemen van de regie over het eigen leven.

Doelgroepen

Publiek en met name mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun naasten.

Resultaten 2019

- Een inventarisatie onder de achterban is gehouden om te achterhalen op welke thema's we digitaal aanbod kunnen ontwikkelen en ontsluiten die het (her)pakken van de eigen regie bevorderen;
- De patiëntreis 'Onderweg naar Zelfregie en Herstel' is ontwikkeld: een publicatie waarin 23 instrumenten zijn opgenomen die patiënten en cliënten helpen bij het nemen van de eigen regie in hun zorgproces;
- MIND-webpagina 'Herpak je eigen regie; 10 tips' is ontwikkeld met een aantal voorgestelde stappen, ervaringsverhalen, zelftesten, filmpjes en links naar e-healthtoepassingen, lotgenotenorganisaties (via de MIND Atlas) en andere handige tips, zodat de lezer kan werken aan eigen regie en herstel;
- Ontwikkeld plan om MIND-subsite te ontwikkelen voor familie en naasten en aan te laten sluiten bij Naasten in Kracht (www.naasteninkracht.nl);
- Online community MIND Verslaving is ontwikkeld (www.mindverslaving.nl/) met ervaringsverhalen en allerlei informatie over verslaving en herstel vanuit het perspectief van cliënten en hun naasten;
- E-magazine 'In de spotlight' is gepubliceerd met allerlei goede voorbeelden die eigen regie bevorderen.

Activiteit 2. Doorontwikkeling MIND-Atlas

Achtergrond/aanleiding

Begin 2018 is de MIND-atlas gelanceerd (wijzijnmind.nl/mind-atlas). Op deze digitale kaart zijn verschillende soorten organisaties (in totaal nu 400) vindbaar: cliëntenorganisaties, familie-/naastenorganisaties, cliëntenraden, familieraden, jongerenraden, ouderraden, samenwerkingsplatforms, lidorganisaties van MIND en hun regionale afdelingen, zelfregie- en herstelinitiatieven en een categorie voor overige organisaties die niet goed in een categorie passen. Je kunt op organisatietype zoeken, op gemeente of op trefwoord.

Zorginstelling GGz Centraal had ook het plan opgevat een dergelijke kaart te maken voor cliënten, naasten en hulpverleners en stuitte op de MIND Atlas. We zijn toen tot een samenwerking gekomen waarbij GGz Centraal met ervaringsdeskundigen, hulpverleners, cliëntenraden en familieraden organisaties aandroeg die de MIND-Atlas zouden kunnen verrijken. Zij hebben immers een nog beter zicht op organisaties in hun regio. Tevens ging GGz Centraal aan de slag om in het primaire proces

cliënten, naasten en hulpverleners te informeren over de MIND-Atlas. GGz Centraal heeft hier zelf financiële ruimte voor gemaakt om intern menskracht op in te kunnen zetten.

Doel

De digitale kaart die MIND al heeft ontwikkeld, verder ontwikkelen, zodat cliënten- en naastenorganisaties beter vindbaar zijn ('vinden en gevonden worden'). Vanaf 1 juli: samenwerking met GGz Centraal opzetten om Atlas verder te verrijken en bekendheid te geven.

Doelgroepen

Mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun naasten zijn de groep voor wie we effect willen bereiken. Daarvoor richten we ons op zelfregie- en herstelinitiatieven, landelijke, regionale en lokale cliënten- en familieorganisaties. Ook voor gemeenten, zorgverzekeraars, zorg- en welzijnsorganisaties is deze kaart van belang.

Resultaten 2019

- De MIND-Atlas is in 2019 meer gevuld en onder de aandacht gebracht op diverse plekken. We zijn gegroeid van 300 naar 400 vermeldingen in de MIND-Atlas.
- De MIND-Atlas is geborgd in het primaire proces voor cliënten en naasten binnen GGz Centraal.
- De MIND-Atlas is met behulp van GGz Centraal rijker gevuld binnen het werkgebied van GGz Centraal.
- Technisch blijft de MIND-Atlas zich doorontwikkelen.

Activiteit 3. Zichtbaarheid van MIND en haar leden in de huisartsenzorg

Aanleiding/achtergrond

Huisartsen en praktijkondersteuners ggz zien veel mensen met psychische klachten in de praktijk. Naast de behandeling die zij geven, kan het aanbod van MIND en onze lidorganisaties een toegevoegde waarde hebben voor het herstel van deze klachten. MIND en haar leden zijn echter niet goed bekend in de huisartsenzorg. Daardoor wordt er te weinig informatie aan patiënten gegeven over lotgenotencontact, zelfregiecentra, contact met ervaringsdeskundigen et cetera.

Doel

Met dit project hebben we in een pilot/proeftuin onderzocht hoe we MIND en de leden beter onder de aandacht kunnen brengen van huisartsen en praktijkondersteuners ggz. Met als doel dat zij hun patiënten beter kunnen informeren en doorverwijzen naar deze vormen van herstelondersteuning.

Doelgroepen

Huisartsen en POH-ggz; Mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun familie/naasten.

Resultaten 2019

- Op basis van een expertmeeting is een [webpagina](#) ontwikkeld op de MIND-website met een overzichtelijk aanbod van de lidorganisaties ten aanzien van lotgenotencontact, zelfhulpgroepen en voorlichting. Hiervoor is een uitvraag gedaan bij de leden.
- Er is een poster ontworpen om mensen te wijzen op het aanbod van de leden in de wachtruimte van de huisartsenpraktijk plus infokaartjes om mee te geven aan patiënten met psychische klachten.
- In de proeftuin 'Zorggroep Haarlemmermeer' is een presentatie gegeven voor 20 POH's-ggz uit de regio. Zij hebben een tas met posters, kaartjes en ander voorlichtingsmateriaal ontvangen over de MIND Atlas, MIND Korrelatie en Kiezen in de ggz, zodat hun patiënten gemakkelijker ondersteuning en informatie kunnen vinden bij MIND en haar leden. Zij hebben deze informatie gebruikt bij hun patiënten (verdeeld over 28 huisartspraktijken) en hierover een evaluatieformulier ingevuld. Op basis van deze evaluatie is een plan gemaakt voor een vervolgtraject.

- MIND heeft op de landelijke congressen (resp. 12 april en 28 mei 2019) van PsyHag en van de Landelijke vereniging POH's-ggz een stand gehad waarbij we voorlichting gegeven hebben over het aanbod en van de leden.
- De optie om een animatie te maken voor op de TV-schermen in de wachtruimte ism Thuisarts is ter hand genomen, maar door de redactie van Thuisarts nog niet gehonoreerd.
- De themapagina 'Naar de huisarts' op wijzijnmind.nl is aangepast qua actualiteit en leesbaarheid.

Activiteit 4. Samen beslissen over psychofarmaca in de huisartsenzorg

Aanleiding/achtergrond

MIND wil de achterban van mensen met psychische klachten (en hun familie/naasten) ondersteunen bij het samen beslissen over het gebruik van psychofarmaca. Dit doen we door goede en gemakkelijk toegankelijke informatie en tips te bundelen op de website. Hiermee hopen we bij te dragen aan een verantwoord medicijngebruik. De informatie die er eerder was, was gericht op de huisartsenzorg. MIND wil deze informatie verbreden en beter bekend maken, zodat de informatie ook voor mensen met een andere behandelaar relevant is.

Doel

Het stimuleren van verantwoord en gepast medicatiegebruik in de huisartsenzorg. Het bevorderen van meer gezamenlijke besluitvorming over medicatie. Een betere monitoring van het medicijngebruik en opties voor afbouw van psychofarmaca. Het informeren van de brede achterban van MIND over medicatiegebruik.

Doelgroepen

Mensen met psychische klachten die en hun familie/naasten; Huisartsen en POH-ggz.

Resultaten 2019

- Een [themapagina](#) over medicatie op wijzijnmind.nl in samenwerking met de werkgroep Medicatie van MIND met tips, nuttige verwijzingen en zelfhulptools;
- Een powerpointpresentatie om te gebruiken bij het MIND expertcenter in het kader van voorlichting / gastles aan huisartsen over gepast medicijngebruik. Inclusief een handreiking voor de gastlesgever;
- Een powerpointpresentatie, te gebruiken bij voorlichting aan mensen die psychofarmaca krijgen voorgeschreven.

Programma Regie in de Regio: Eigen regie in een kansrijke context

Looptijd 1 juli 2019 – 31 december 2021

Aanleiding/achtergrond

Het doel van dit project is om de kwaliteit van leven van mensen met een psychische kwetsbaarheid of aandoening te vergroten. We doen dit door te stimuleren dat mensen overal in Nederland in de buurt laagdrempelige herstelinitiatieven kunnen vinden, met per regio gelijk aanbod. Hiermee leveren we een bijdrage aan 'De juiste zorg op de juiste plek', waardoor mensen met een psychische kwetsbaarheid of aandoening zo lang mogelijk eigen regie kunnen voeren over alle levensaspecten en waar nodig de juiste zorg op de juiste plek kunnen vinden en krijgen. Hierbij moet gedacht worden aan zo lang mogelijk thuis wonen met innovatieve vormen van zorg dichtbij, met meer aandacht voor preventie en andere levensgebieden als werk of andere zinvolle dagbesteding, wonen en andere activiteiten gericht op herstel en maatschappelijke participatie.

Om binnen gemeenten, dus op lokaal niveau, mensen met een psychische kwetsbaarheid de ruimte bieden om vanuit hun eigen regie hun leven (weer) op te bouwen, heeft MIND in voorgaande projecten bouwstenen voor participatie en herstel ontwikkeld. Deze bouwstenen geven verschillende functies aan die door één of meer herstelinitiatieven uitgevoerd kunnen worden en in elke regio aanwezig zouden moeten zijn, zodat elke burger met een psychische kwetsbaarheid regionaal eenzelfde aanbod kan vinden. De bouwstenen zijn in samenwerking met zowel zelfregiecentra, herstelacademies, regionale cliëntenorganisaties als met gemeenten ontwikkeld. De bouwstenen zijn in drie categorieën ingedeeld, waar onderstaande resultaatgebieden op zijn gebaseerd.

Resultaatgebied A. Bouwstenen gericht op een kansrijke context voor burgers met een psychische en/of psychosociale kwetsbaarheid: sociale en maatschappelijke participatie, empowerment en herstel

Aanleiding/achtergrond

De afgelopen jaren heeft MIND op verschillende manieren gestimuleerd dat zelfregie- en herstelinitiatieven van de grond kunnen komen en worden geborgd. Hier bouwen we op voort. Door empowerment van de mensen die bottom-up in staat zijn kansrijke contexten voor zelfregie en herstel te creëren kunnen die kansrijke contexten ontstaan. De organisaties hebben nog steeds geen goede financiële borging in hun regio's. Gemeentelijke financiering moet jaarlijks opnieuw worden aangevraagd. De zelfregie- en herstelorganisaties zijn ook een goede opstap naar maatschappelijke participatie, wat we kunnen stimuleren.

Doel

Voor elke burger is er een bereikbare plek in eigen gemeente of regio, waar hij of zij vanuit zelfregie kan werken aan persoonlijk en maatschappelijk herstel op het moment in zijn of haar leven dat dit nodig is.

Doelgroepen

Mensen met een psychische kwetsbaarheid. De intermediaire doelgroep zijn ondernemende ervaringsdeskundigen en potentiële financiers zoals gemeenten en zorgverzekeraars.

Resultaten 2019

- Evaluatie van de in juni 2019 afgeronde Leergang Maatschappelijk Ondernemen en een terugkomdag van de cursisten als voorbereiding van de in 2020 te starten leergang;
- Inventarisatie van ondersteuningsbehoeften van zelfregie- en herstelorganisaties door het afleggen van werkbezoeken en het geven van adviezen op aanvraag;

- Voorbereiding van de uitbreiding van de cursus Kansen op werk met de ADF Stichting;
- Contact gelegd met de VNG voor het gezamenlijk maken van een handreiking voor gemeenten over de financiering van zelfregie- en herstelinitiatieven;
- Ondersteuning van een groep van 10 zelfregie-organisaties uit het hele land die zich willen verenigen om te komen tot kwaliteitsborging.

Resultaatgebied B: Bouwstenen beschikbaar binnen elke regio

Aanleiding/achtergrond

De regionale organisaties houden zich bezig met het uitwisselen van informatie en het vergroten van kennis op individueel niveau. Landelijk kunnen we dit ondersteunen door uitwisseling mogelijk te maken, kennis te bundelen of kennisproducten te maken en beschikbaar te maken. Door het maken van een functieprofiel kan de ontwikkeling van familie-ervaringsdeskundigheid worden gestimuleerd.

Doel

Informatie- en kennisuitwisseling.

Doelgroepen

Mensen met een psychische kwetsbaarheid. Intermediaire doelgroep zijn ervaringsdeskundigen, Regionale cliëntenorganisaties, zelfregie- en herstelorganisaties, welzijnsorganisaties en gemeenten.

Resultaten 2019

- De kennisbank is beschikbaar via de website <https://nietsoveronzonderons.nl/>;
- Start gemaakt met een nieuwe versie van de brochure Bouwstenen voor participatie en herstel door werkbezoeken en interview;
- Het visiedocument familie-ervaringsdeskundigheid is opgeleverd en voorbereidingen zijn getroffen voor een functieprofiel.

Resultaatgebied C: Bouwstenen gericht op de omgeving van de burger met een psychische en/of psychosociale kwetsbaarheid

Aanleiding/achtergrond

De omgeving van de burger met een psychische kwetsbaarheid kan een kansrijke context zijn of juist niet bevorderlijk zijn voor hun welzijn en gezondheid. Daarom wordt in de regio aandacht besteed aan beleidsparticipatie, kwartiermaken, de deskundigheidsbevordering van professionals en de ondersteuning van familie en naasten. Landelijk kunnen wij dit op verschillende manieren ondersteunen. Door MIND en het aanbod van de landelijke en regionale leden beter op de kaart te zetten in de huisartsenzorg als vervolg op het eerdere project Zichtbaarheid. Door invloed uit te oefenen op de bejegening door uitkeringsinstanties en de inzet van ervaringskennis. Door mantelzorgers beter in het vizier te brengen bij welzijnsorganisaties. Door naasten te ondersteunen die zelfregie-initiatieven ontwikkelen. En door de MIND-Atlas verder te ontwikkelen zodat alle cliënten- en naastenorganisaties goed vindbaar zijn.

Doel

Bevorderen dat de omgeving van mensen met een psychische kwetsbaarheid een kansrijke context wordt.

Doelgroepen

Mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun naasten. Intermediaire doelgroepen zijn belangenbehartigers, huisartsen en POH's-ggz, gemeenten, uitkeringsinstanties, welzijnsorganisaties.

Resultaten 2019

- Contact opgenomen met Zelfregiecentrum Venlo/Weert voor beschrijving van best practice over samenwerking met huisartsen en POH's-ggz.
- Om MIND en het aanbod van de leden beter onder de aandacht te brengen van huisartsen en POH-ggz zijn de volgende stappen gezet:
 - In overleg met zorggroep Haarlemmermeer overzicht van zorggroepen waar presentaties gehouden kunnen worden met contactpersonen.
 - PPT presentatie om te geven aan huisartsen en POH's GGz is aangepast.
 - Contact LV POH GGz voor samenwerking ivm de presentaties.
 - Plan van aanpak voor met maken van een corporate magazine van MIND. Opstart redactie samenstelling.
 - Er zijn in Panoma twee animaties over MIND ontwikkeld (voor patiënten en voor familie/naasten), die mogelijk in de toekomst op Thuisarts kunnen worden geplaatst of kunnen worden gebruikt op de TV schermen.
- Het Kennisdocument *Van uitkering naar werken met je eigen ervaring* is verspreid onder de regionale organisaties en zelfregiecentra.
- Aanvulling van MIND-Atlas met een verfijning van adressen in de regio van GGz Centraal.
- Binnen GGz Centraal is het samenwerkingsproject MIND-Atlas genomineerd voor de verpleegkunstprijs.
- Er wordt gewerkt aan een plan om de aanpak zoals bij GGz Centraal binnen meer instellingen/regio's te realiseren.
- Voorbereidingen getroffen voor een inspiratiedag voor initiatiefrijke naasten in 2020.

Projecten in campagnelijn 3: Versterking positie ervaringskennis

Implementatie door Nederland van het VN Verdrag Handicap

Looptijd: oktober 2018– december 2019

Achtergrond/aanleiding

Dit project wordt uitgevoerd door de Alliantie voor de Implementatie van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap. Dit is een samenwerkingsverband van ieder(in), die ook penvoerder is, MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid, Per Saldo, LFB en de Coalitie voor Inclusie. In 2019 heeft MIND opnieuw deelgenomen aan de Alliantie activiteiten en het Adviespunt Ervaringsdeskundigheid (zie hieronder).

Resultaat: Schaduwrapportage

Op 14 juli 2018 heeft de Nederlandse staat de eerste voortgangsrapportage voor het VN-comité in Geneve opgeleverd. Parallel aan de rapportage van de Nederlandse Staat worden organisaties van mensen met een beperking en NGO 's in de gelegenheid gesteld een alternatieve rapportage - vaak schaduwrapportage genoemd – in te dienen, die wordt meegenomen in de beoordeling door het Comité. Deze eerste parallelrapportage kan gezien worden als een nulmeting van de actuele stand van zaken en een uitwerking van de begrippen en kaders van waaruit de verdere voortgang van de implementatie kan worden gevolgd en ingevuld. De schaduwrapportage is op 3 december 2019 uitgebracht. Aangetoond werd dat de sociale en maatschappelijke positie van mensen met een handicap/beperking/kwetsbaarheid sinds de ratificatie in 2016 van het VN Verdrag eerder verslechterd was dan verbeterd. Dat geldt met name ook voor mensen met een psychische kwetsbaarheid (bijvoorbeeld toename dwang). De hoop is dat door het rapport een extra gevoel van urgentie ontstaat, met o.a. een sterke interdepartementale inzet.

De Alliantie biedt de schaduwrapportage in 2020 aan bij het VN-comité. De VN beoordeelt hoe het gesteld is met de implementatie van het VN Verdrag Handicap in Nederland. Zij doet dit aan de hand van dit rapport, het eerder verschenen rapport van het College voor de Rechten van de Mens en de nulmeting van de Nederlandse overheid.

Andere resultaten project

- MIND heeft 3 trainingen georganiseerd voor ervaringsdeskundigen om inhoud te geven aan 'Niets over ons, zonder ons!'
- Koploperbenadering m.b.t. gemeenten die inhoud geven aan het VN Verdrag. Burgers met een psychische kwetsbaarheid zijn in de praktijk op dit punt amper in beeld bij gemeenten. Nog een wereld te winnen.
- Het belang van sociale en maatschappelijke randvoorwaarden die sociale inclusie moeten faciliteren komt in de samenwerking van MIND binnen de VN Alliantie eens te meer goed naar voren: huisvesting, werk, inkomenspositie, stigmabestrijding, laagdrempelige participatiemogelijkheden, etc.
- Adviespunt Ervaringsdeskundigheid (zie volgende activiteit)

Adviespunt Ervaringsdeskundigheid

Looptijd: 1 januari – 31 december 2019

Achtergrond/aanleiding

De implementatie van het VN-verdrag is een aanleiding voor de groei van de vraag naar ervaringsdeskundigheid. Ook het aanbod neemt toe. Maar hoe doe je dat nou goed, samenwerken vanuit ervaringsdeskundigheid? De Alliantie voor de Implementatie van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap heeft een Toolkit Ervaringsdeskundigheid ontwikkeld. In opdracht van de Alliantie heeft het Verwey-Jonker Instituut antwoorden geformuleerd op veel gestelde vragen over de inzet van ervaringsdeskundigheid. Samen met een in te richten Ondersteuningspunt draagt het bij aan informatieverstrekking en het samenbrengen van vraag en aanbod. Het ondersteuningspunt is sinds 1 januari 2019 actief onder de naam Adviespunt Ervaringsdeskundigheid. Het Adviespunt Ervaringsdeskundigheid is een gezamenlijk project van MIND Platform Psychische Gezondheid en Leder(in) waarbij de projectleiding bij Leder(in) ligt.

Doel

Er is een plek gecreëerd waar vraag en aanbod van ervaringsdeskundigen gekoppeld kan worden. Naast een toenemende behoefte aan informatie die beschikbaar is en nog beschikbaar komt op websites verwachten we een toenemende vraag naar specifieke informatie en ondersteuning. Dit kan gaan over vragen als: waar is informatie te vinden, hoe zet je ervaringsdeskundigheid in, waar vind je ervaringsdeskundigheid. Maar ook voor mensen die hun ervaringsdeskundigheid willen inzetten voor het implementatietraject. Zodat het ondersteuningspunt kan 'makelen' tussen vraag en aanbod van ervaringsdeskundigheid.

Doelgroepen

Vragers en aanbieders van ervaringsdeskundigheid.

Resultaten 2019

- Een goed gevulde kennisbank op basis van veel gestelde vragen en bijbehorende antwoorden (Q&A's) uit het Verwey Jonker Rapport. De kennisbank is beschikbaar via de website <https://nietoveronzonderons.nl/>;
- Ontwikkeling sociale kaart ervaringsdeskundigheid;
- Het Adviespunt Ervaringsdeskundigheid heeft vragen van ervaringsdeskundigen en organisaties over de inzet van ervaringsdeskundigheid en over het VN-Verdrag beantwoord.

MIND project 2018-2019

Looptijd van het project: 1 september 2018 – 30 juni 2020

Achtergrond/aanleiding project

Er staan veel veranderingen in de ggz op stapel die gevolgen hebben voor de zorg en de positie van cliënten en hun naasten. Het belang van het versterken van de positie van patiënten en naasten is groot. Dit pakken we op in het project MIND 2018-2019, dat is ontwikkeld in het verlengde van hoofdpunt 1 van de Agenda ggz voor Gepast gebruik en Transparantie. Hoofdpunt 1 gaat over het versterken van de positie van patiënten en hun naasten (en hun organisaties) met betrekking tot gezamenlijke besluitvorming, gepersonaliseerde zorg, zelfmanagement en antistigma. Dit is tevens een basis voor de uitvoering van activiteiten van het hoofdlijnenakkoord ggz. Met het project MIND 2018-2019 bouwen we voort op reeds behaalde resultaten. Het project wordt uitgevoerd met inzet van verschillende lidorganisaties.

Activiteit 1. MIND Psygenda

Achtergrond/aanleiding

De MIND-beweging kenmerkt zich door een diversiteit aan deelnemers: ervaringsdeskundigen, cliënten- en familieraden, regionale en landelijke cliënten- en familieorganisaties en ambassadeurs van Stichting MIND. Zij hebben gezamenlijk een visie en missie vastgesteld en nu moet gezamenlijk de richting worden gekozen. De Psygenda gaat bijdragen aan het behalen van deze missie en visie en zal leidend zijn voor de activiteiten van MIND.

Doel

Het bevorderen van de mentale gezondheid van Nederland door het ontwikkelen van een landelijke agenda van de cliënten- en familiebeweging.

Doelgroepen

Mensen met een psychische kwetsbaarheid, familie en naasten (en hun organisaties) en externe partijen als ggz-aanbieders, verzekeraars, professionals en andere partijen van zorg en welzijn zoals gemeenten, woningbouwcorporaties en werkgevers.

Resultaten 2019

- De Psygenda bleek als instrument onvoldoende om goed naar boven te halen hoe de MIND-beweging de mentale gezondheid van Nederland wil bevorderen. Daarom is besloten om een Theory of Change (ToC) te ontwikkelen, om samen met de lidorganisaties van MIND inzicht te krijgen in de acties en doelen die nodig zijn om impact te krijgen met de beweging MIND op mentale gezondheid.
- De eerste stap was een brainstormsessie van een dag met de lidorganisaties van MIND. Daarna zijn twee sessies geweest met een werkgroep om de ToC concreet vorm te geven. Deze bestond uit het managementteam van MIND, twee afgevaardigden van de leden, twee afgevaardigden van de Raad van Toezicht en de projectleider.
- Daarna is opnieuw met de lidorganisaties een sessie gehouden om te kijken of de belangrijkste interventies waren opgenomen en de ontbrekende aan te vullen.
- Dit heeft uiteindelijk geleid tot een ToC, die samen met de lidorganisaties is opgesteld. Hierin staat beschreven aan welke doelen we als beweging MIND de komende vijf jaar willen werken om impact te bereiken. In de Theory of Change hebben we uitgedacht hoe we doelen willen bereiken en met welke partijen we moeten samenwerken om deze doelen te bereiken.
- In het vervolgproject zetten we in op het ontwikkelen van de Theory of Action waarin we acties gaan formuleren en uitvoeren om onze doelen te bereiken. Dit zal leiden tot een meerjarenbeleidsplan van MIND.

Activiteit 2. MIND in beweging

Achtergrond/aanleiding

MIND heeft als doel om mensen met psychische problemen en hun naasten te ondersteunen en samen met hen een beweging te vormen. Afgelopen jaren is hier al hard aan gewerkt met de landelijke en regionale leden. Met dit projectonderdeel jagen we de beweging MIND verder aan.

Doel

Het doorontwikkelen van een dynamisch platform voor cliënten- en naastenorganisaties die aangesloten zijn bij MIND, hun leden en andere betrokken mensen en organisaties die elkaar door verbinding kunnen versterken.

Doelgroepen

Landelijke en regionale cliënten- en naastenorganisaties en andere betrokken mensen en organisaties.

Resultaten 2019

- Website-ontwikkeling zodat lidorganisaties beter te vinden zijn, waarbij de informatie over de organisaties ook is uitgebreid en duidelijker is welk aanbod organisaties leveren.
- Nieuwe vormen van (online) communicatie door (en voor) de leden van MIND zijn ontwikkeld, evenals afspraken over het toepassen/gebruik van de naam MIND en logo's. Ypsilon heeft in de afgelopen projectperiode haar naam gewijzigd in MIND Ypsilon en de Kamer familieraden is omgedoopt tot MIND Kamer Familie- en naastenraden.
- Tijdens verschillende bijeenkomsten en evenementen zijn ontmoetingen tussen ambassadeurs, leden en medewerkers van MIND gerealiseerd en zijn de paden om elkaar te versterken verstevigd;
- Een gespreksronde is uitgevoerd onder de landelijke lidorganisaties en de Regiokamer van MIND om de verbindingen tussen de lid- en regioambassadeurs en organisaties met MIND te versterken en de bureaumedewerkers van MIND beter te leren kennen. Hiervoor is o.a. een smoelenboek ontwikkeld waardoor de leden beter weten welke MIND-medewerkers ze waarvoor kunnen benaderen;
- Nieuwe vormen van (online) communicatie door (en voor) de leden van MIND zijn ontwikkeld, waarbij leden en andere achterban hun krachten vaak bundelen op een onderwerp.

Activiteit 3. MIND in de Regio

Achtergrond/aanleiding

In het kader van het landelijk ondersteunen van regionale initiatieven constateert MIND dat naast inhoudelijke support ook tijdelijke financiële ondersteuning vanuit MIND voor vernieuwende initiatieven in de regio noodzakelijk is, om hen de mogelijkheid te bieden zich waar te maken. In navolging van de twee regionale calls in 2016 en 2017 wordt een nieuwe call uitgeschreven voor 2018/2019. Eerder bleek al dat met projecten van € 5.000 tot € 10.000 een belangrijk verschil kan worden gemaakt.

Doel

Het faciliteren van regionale achterbanpartijen om initiatieven te ontplooiën die zorgen voor:

- positieverbetering van mensen met een psychische kwetsbaarheid/aandoening en/of hun naasten;
- waarde toevoegen t.o.v. het aanwezige regionale netwerk van cliënten-/naasteninitiatieven;
- regionale netwerk van cliënten-/naasteninitiatieven verstevigen.

Doelgroepen

Mensen met een psychische kwetsbaarheid en hun naasten. Intermediaire doelgroep zijn regionale cliëntenorganisaties, zelfregie- en herstelinitiatieven.

Resultaten 2019

In augustus 2018 is een call uitgegaan voor projectvoorstellen met een looptijd van 7 maanden voor een bedrag van maximaal 5000 euro. Hierop zijn 18 voorstellen ingediend waarvan er 7 konden worden gehonoreerd:

- In Waddinxveen is een ervaringscafé voor jongeren en een auticafé opgezet;
- In Flevoland is het ggz-panel uitgebreid waardoor er meer contacten konden worden gelegd met beleidsmakers, gemeenteraadsleden, adviesraden sociaal domein en wijkteams;
- De regionale afdeling Arnhem-Nijmegen van Labyrint-In Perspectief heeft een behoeftenonderzoek gedaan naar supportgroepen. Die behoefte bleek er te zijn en er is een supportgroep opgericht;
- In West-Zeeuws-Vlaanderen is een publieksevenement georganiseerd;
- In regio Nijmegen zijn 7 lotgenotenmeetings georganiseerd voor mensen die zichzelf beschadigen;
- In Noord- en Midden Limburg is het belang van cliëntenparticipatie onder de aandacht gebracht van zorgorganisaties;
- In Dordrecht zijn vier regiobijeenkomsten georganiseerd ter versterking van het cliënten- en familieperspectief. Een "stoom Uit Je Oor Koor" van ouders is in het leven geroepen;
- Op een afsluitende bijeenkomst hebben alle projecten hun ervaringen aan elkaar uitgewisseld.

Activiteit 4. Familiemindedsterren

Achtergrond/aanleiding

In het project Zelfregie en zelfmanagement is een systeem ontwikkeld om de rollen van familie binnen de triade te beoordelen op afdelingsniveau. We willen stimuleren dat afdelingen (inter)actief waar mogelijk familie/naasten betrekken in de behandeling en waar nodig hen ondersteunen. De rollen zijn benoemd in de generieke module 'Samenwerken en ondersteunen naasten van mensen met psychische problematiek'. In dit project willen we door middel van twee pilots het systeem testen.

Doel

Doel van de Familiemindedsterren is om de positie van familie/naasten in de samenwerking met professionals en cliënten te professionaliseren in de rollen van familie/naasten die zijn benoemd in de generieke module 'Samenwerken en ondersteunen naasten van mensen met psychische problematiek'.

Doelgroepen

Primaire doelgroep zijn afdelingen in ggz-instellingen en beschermde woonvormen. Beneficiaire doelgroep zijn de familie/naasten van mensen met psychische problematiek.

Resultaten 2019

- De adviestrajecten voor Familieminded Ster 1 en Ster 2 zijn verder uitgewerkt. Hiermee kunnen afdelingen en teams advies op maat ontvangen en krijgen ze een aanmoediging in de vorm van een Ster. Ster 1 is voor startende afdelingen/teams, Ster 2 is voor lerende teams;
- Er is een pilot gedaan voor Ster 2 bij Zeeuwse Gronden;
- Traject voor Ster 3 is opgezet en tweemaal getoetst. Hiermee sporen we de goede voorbeelden op en zetten deze in de spotlight. Zij laten zien dat samenwerken met en ondersteunen van familie/naasten in de praktijk kan;
- Borging bij zorgverzekeraars is in gang gezet met eerste contacten. Hiermee willen we hen vragen om de Sterren in de inkoopcriteria mee te nemen. De Sterren zijn een implementatietool voor de Generieke Module Familie en Naasten;
- Belangstelling voor Familieminded Sterren is gewekt, doordat we publiciteit hebben gegeven aan het uitreiken van de Familieminded Ster 1, 2 en 3;
- Na een inventarisatie onder onze achterban is geconcludeerd dat we de Sterren gaan uitbreiden met de Herstelminded Sterren.

Activiteit 5. 'Open MIND' & MIND Familie-/Naastendag

Achtergrond/aanleiding

Bijna iedereen krijgt in het leven te maken met psychische problemen, bij zichzelf of bij een naaste. Als iemand in je directe omgeving psychische problemen heeft, grijpt dit diep in. Psychische problemen zorgen voor verdriet, gevoelens van machteloosheid of radeloosheid. MIND organiseert daarom elk jaar een 'Open MIND'-event. Samen met de familieorganisaties binnen MIND wordt daarnaast ook een speciale MIND Familie-/Naastendag georganiseerd.

Doel

Met deze dagen willen wij het Nederlandse publiek vanuit verschillende invalshoeken informeren over de laatste stand van zaken rondom het voorkomen, behandelen en leren omgaan met psychische ziekten. Door 'open MINDed' over psychische problematiek te zijn, willen wij een bijdrage leveren aan het doorbreken van het taboe hierop.

Met de MIND Familie-/Naastendag krijgen naasten informatie over aandoeningen, wetgeving, maar ook handreikingen over omgang met hun naaste met aandoening en samenwerking met hulpverleners en over hoe zij zelf overeind kunnen blijven.

Doelgroepen

Open MIND-dag: Het publiek, burgers, maar ook specifiek mensen die te maken hebben met psychische kwetsbaarheid (zelf of hun omgeving)

Naastendag: Familie en andere naastbetrokkenen van mensen met een psychische kwetsbaarheid

Resultaten 2019

- Het Open MIND-event is georganiseerd in combinatie met Last Men Standing. Ca 10 standjes van de achterban waren aanwezig om informatie te geven aan de bezoekers. Het was een succes en heeft ongeveer 1000 bezoekers getrokken. Het evenement heeft veel media-aandacht gekregen en daarmee bijgedragen aan het vergroten van de bekendheid van MIND.
- Tijdens de evaluatie van de MIND Familie-/Naastendag van 2018 is besloten om in het najaar van 2019 geen Familie-/Naastendag te organiseren, omdat er dan al veel andere grote bijeenkomsten gepland waren, waaronder de jubileumdag van Ypsilon voor naasten. Op 14 maart 2020 is de volgende landelijke dag voor familie en naasten gepland. Vanaf mei 2019 is een projectgroep bestaande uit vertegenwoordigers van Labyrint-In Perspectief, MIND Ypsilon, Het Zwarte Gat, Kamer Familie- en Naastenraden, Plusminus en MIND Landelijk Platform maandelijks bijeen geweest om het programma in te vullen en alle voorbereidingen te treffen.

Activiteit 6. MIND Academy

Achtergrond/aanleiding

Veel van de achterbanorganisaties van MIND bieden een vorm van scholing (voorlichting, workshop of training) aan zorgprofessionals, al dan niet in opleiding. Meestal ad hoc en op basis van toevallige contacten met onderwijsinstellingen en zorgaanbieders. Uit een interne peiling blijkt een behoefte aan een structurele positie binnen (bij)scholing van zorgprofessionals. Dat vraagt om professionalisering en bundeling van krachten binnen MIND. Hoe dit eruit moet zien is echter nog niet helder.

Doel

Ontwikkelen van de contouren van een 'MIND Academy' die kan bijdragen aan een structurele inbreng, een vergroting van de slagkracht en het bereik van de cliënten- en naastenbeweging bij het opleiden/bijhouden van (toekomstig) professionals in zorg en welzijn.

Doelgroepen

Mensen met ervaringen op het gebied van psychische kwetsbaarheid die hun ervaringskennis willen inzetten in de scholing van zorgprofessionals, waaronder de achterbanorganisaties van MIND Platform.

Resultaten 2019

- Drie modules ('Elementen van goede zorg', 'Samenwerken met naasten in de triade' en 'Borderline persoonlijkheidsstoornis') zijn vanuit de MIND Academy ontwikkeld, in de praktijk getoetst en op basis van ervaringen bijgesteld;
- Een of meerdere profielen worden opgesteld voor de ervaringsdeskundige trainers waarin de competenties waarover ze dienen te beschikken, staan beschreven;
- In samenwerking met PGO Support is een maatwerk cursus 'Hoe geef ik een gastles?' ontwikkeld om de ervaringsdeskundigen van de MIND Academy te trainen;
- Een toolkit met een draaiboek en hulpmiddelen voor de ervaringsdeskundige trainers is ontwikkeld.
- Een opzet/draaiboek voor intervisiebijeenkomsten voor de ervaringsdeskundige trainers van de MIND Academy;
- Een pool van ervaringsdeskundige trainers is samengesteld;
- Een overzicht is gemaakt van de expertise en wensen van de ervaringsdeskundige trainers van de MIND Academy;
- Er is een duurzame samenwerking met RINO Groep Utrecht gerealiseerd en een aantal pilots bij hen uitgevoerd. Daarnaast is er een basis gelegd om pilots uit te voeren bij anderen opleidingsinstituten zoals RINO Amsterdam en RINO Zuid en verschillende hogescholen en beroepsgroepen.

Activiteit 7. MIND campagne Herstel en preventie

Achtergrond/aanleiding

Eigen regie voeren wanneer je te maken hebt met psychische kwetsbaarheid is voor veel mensen een gecompliceerde uitdaging. Daarnaast hebben veel mensen het gevoel dat ze op zichzelf zijn aangewezen en dat de inzet van zelfmanagement/eigen regie vooral is ingegeven door de bezuinigingen in de zorg. En dat terwijl eigen kracht en zelfregie de basis is van het persoonlijk en maatschappelijk herstel. Om te laten zien wat de mogelijkheden van herstel en eigen regie zijn, zetten we in op een campagne over herstel en preventie. We organiseren een campagneweek rondom de Landelijke dag van de Psychische Gezondheid, 10 oktober 2019.

Doel

De impact van psychisch aandoeningen en mogelijkheden voor herstel en eigen regie onder de aandacht brengen. Doelen van de campagneweek: eigen regie en herstel bij psychische problemen meer bekendheid geven onder het grote publiek, de kennis over mogelijkheden wat betreft eigen regie en herstel vergroten (zelfmanagement, lotgenotencontact, eHealth) en mensen stimuleren informatie te zoeken en ze de weg wijzen naar hulp (leden MIND, regionale en lokale steunpunten, MIND Korrelatie).

Doelgroepen

Mensen met een psychische kwetsbaarheid, familie en naasten (en hun organisaties) en professionals in alle zorgchalen

Resultaten 2019

- Een campagneweek is georganiseerd met veel aandacht voor psychische kwetsbaarheid, persoonlijk herstel en eigen regie;
- Voor de campagne is een overzicht van zelfhulp- en hersteltools die MIND beschikbaar heeft samengesteld en hier is tijdens de campagneweek naar verwezen De Connect App, is (door)ontwikkeld en gelanceerd – deze tool op de website van MIND biedt de mogelijkheid van online 1 op 1 lotgenotencontact in een veilige omgeving;
- [Digizine](#) over e-health ontwikkeld en gelanceerd;
- Diverse themabijeenkomsten 'Through the looking glass' georganiseerd met toonaangevende sprekers

MIND project 2019-2020

Looptijd van het project: 1 juli 2019 – 31 december 2020

Achtergrond/aanleiding project

Dit MIND project bouwt voort op de resultaten van het vorige MIND project en sluit aan op verschillende doelstellingen van het Hoofdlijnenakkoord ggz.

MIND richt zich in dit programma op:

- Het versterken, professionaliseren en verbinden van een beweging van cliënten, naastbetrokkenen en andere betrokkenen in de ggz, zodat het cliënten- en familieperspectief overtuigend en authentiek wordt ingebracht op alle terreinen van de zorg en het sociale domein en het opstellen van een Theory of Action om onze focus kracht bij te zetten;
- Het verder (door)ontwikkelen van ons aanbod van digitale patiënten- en naasteninformatie en anonieme laagdrempelige hulp en verwijzing, ook voor de mensen die wel klachten maar (nog) geen professionele hulp hebben;
- Kwaliteitsverbetering van de zorg door het inbrengen van ervaringsperspectief van cliënten en naasten aan bestaand scholingsaanbod voor professionals bij BIG-beroepsopleidingen en overige bij- en nascholing voor zorgprofessionals.
- Het werken aan kwaliteit van zorg vanuit het cliënten- en naastenperspectief door middel van het uitreiken van kwaliteitssterren die zich op verschillende aspecten van zorg richten (naasten en herstel).

Activiteit 1. MIND Theory of Action

Achtergrond/aanleiding

In het vorige MIND-project hebben we de eerder opgezette Psygenda verder uitgewerkt. Om deze goed aan te laten sluiten bij de ontwikkelingen in het veld en binnen de beweging, werd deze aan het eind van het vorige project tot een Theory of Change (ToC) doorontwikkeld. Het maken van een ToC is zowel een proces als een product. Het is enerzijds een serie stappen waarin de dialoog centraal staat en waarin we binnen de beweging en als organisatie samen onderzoeken hoe een beoogde maatschappelijke verandering tot stand komt. Het is anderzijds ook een product; de visualisatie van de ToC laat zien hoe we als beweging en organisatie het proces van maatschappelijke verandering begrijpen en aan impact willen werken. In de ToC van MIND beschrijven we de weg, de veranderpaden, inclusief stappen en veronderstellingen, welke nodig zijn om maatschappelijke verandering voor onze doelgroepen te realiseren. De ToC is vooral een 'theoretisch kader' dat nog naar de praktijk vertaald moet worden. Dat gaan we in dit project doen, door het ontwikkelen van een Theory of Action. Dit doen we door te bepalen waar we als MIND en haar beweging invloed op hebben en (strategisch) te prioriteren waar we ons op in willen zetten. Dit vertaalt zich naar concrete doelen, acties, resultaten, een communicatieplan en samenwerkingsverbanden/-coalities en wordt opgeleverd als een meerjarenbeleidsplan.

Doel

Een landelijke agenda van de cliënten- en familiebeweging voor het bevorderen van de mentale gezondheid van Nederland uitgewerkt naar een Theory of Action en meerjarenbeleidsplan.

Doelgroepen

Brede achterban MIND

Resultaten 2019

- Het begin is gemaakt om de Theory of Change door te ontwikkelen naar een Theory of Action. Meerdere digitale rondes met de achterban zijn ingesteld om de verschijningsvorm van de ToA, het meerjarenbeleidsplan te verbeteren en te concretiseren naar een richting voor acties.
- Samenwerkingsverbanden en coalities met partijen om onze doelen te bereiken zijn opgezet

Activiteit 2. MIND in beweging

Achtergrond/aanleiding

MIND heeft als doel om mensen met psychische problemen en hun naasten te ondersteunen en samen met hen een beweging te vormen. Afgelopen jaar is hier wederom aan gewerkt door verschillende landelijke bijeenkomsten te organiseren, het gesprek aan te gaan met landelijke en regionale cliënten- en naastenorganisaties en de besturen om te kijken wat MIND voor ze kan betekenen en wat zij voor MIND kunnen betekenen. Er is nagedacht over hoe mensen die iets willen betekenen voor MIND, supporters, betrokken kunnen worden bij de beweging en er is gestart met het concept MIND Cafés, een ontmoetingsplek voor mensen met psychische klachten, naasten en andere geïnteresseerden. Bovenstaande activiteiten hebben bijgedragen aan het ontwikkelen van de beweging MIND. Deze beweging kan het meeste betekenen voor mensen die te maken hebben met psychische of verslavingsproblematiek als zij kwalitatief goed aanbod en uitwisseling biedt en goed zichtbaar en vindbaar is. In dit project zetten we in op een aantal activiteiten waarmee de landelijke en regionale organisaties nog meer worden verbonden met elkaar en met MIND, zodat zij optimaal kunnen profiteren van uitwisseling tussen MIND-organisaties en zo de beweging verder kunnen versterken en voeden.

Doel

Een dynamische vorm van samenwerken tussen cliënten- en naastenorganisaties, hun leden en andere betrokkenen en organisaties die elkaar door verbinding kunnen versterken, zowel landelijk, regionaal als lokaal.

Doelgroepen

Brede achterban MIND

Resultaten 2019

- Verschillende ontmoetingsdagen voor organisaties (in de regio of op thema) zijn georganiseerd. In 2019 zijn in dit kader o.a. de volgende onderwerpen aan de orde gesteld: de invoering van de Wet Verplichte GGz, de uitvoering van het VN Verdrag Handicap, themabijeenkomst over Zingeving/Spiritualiteit vanuit Kamer Cliëntenraden (breed toegankelijk), en "Agenda in de Regio" met VNG vanuit Regiokamer (breed toegankelijk)
- Het concept voor MIND Cafés is ontwikkeld in samenwerking tussen MIND en diverse lidorganisaties en de eerst twee zijn georganiseerd in Waddinxveen en Amersfoort.
- Er is een serie ("koffer") materialen ontwikkeld waarmee lidorganisaties zelfstandig MIND Cafés in hun regio kunnen organiseren.

Activiteit 3. MIND Preventie en Voorlichting

Achtergrond/aanleiding

MIND wil een samenleving waarbij mensen aandacht hebben voor psychische gezondheid. We bieden mensen de nodige handvatten om psychische klachten te voorkomen of deze zo min mogelijk het dagelijkse leven te laten verstoren. MIND kan ook bij deze preventie een belangrijke rol spelen. De websites van MIND zijn hier een goed voorbeeld van. Deze worden steeds beter gevonden, zodat mensen informatie, tools en ervaringsverhalen vinden, maar ook ondersteuningsaanbod via MIND of uit de beweging MIND. Door het succes van de website zal deze echter verder moeten worden ontwikkeld om de vraag aan te kunnen. Ook via evenementen (zoals MIND Poëziewedstrijd, Open MIND dag, MIND naasten-/familiedag) willen we mensen bij elkaar brengen en een plek geven waar erkenning en herkenning vinden en goed geïnformeerd worden. Naasten in de omgeving van iemand met psychische of verslavingsproblematiek zitten ook vaak met veel vragen. Ze willen helpen of hulp zoeken, maar weten niet hoe. Ook daar wil MIND een platform voor zijn. Voor jongeren is deze tijd behoorlijk complex. Psychische problemen worden vaak niet (h)erkend door de jongeren zelf. We werken er bij MIND hard aan om op verschillende manieren jongeren te stimuleren om te praten over hun psychische klachten. Via evenementen (zoals Last Man Standing, Time Out, Openup-Week en MIND Young Studio) en via een zo compleet mogelijk aanbod van informatie en ervaringsverhalen via onze websites willen we jongeren met psychische klachten een platform geven waar zij zich erkend, gesteund en goed geïnformeerd voelen.

Doel

Voorlichting en informatie verstrekken en met elkaar uitwisselen op events en publieksdagen

Doelgroepen

In dit resultaatgebied bieden we aan een brede groep mensen informatie gericht op hun eigen probleem of vragen, steun, ervaringen van anderen en lotgenotencontact, waar zij gemakkelijk en snel toegang toe kunnen hebben.

Resultaten 2019

- Doorontwikkeling van het digitale platform met verbeterde vindbaarheid content;
- Bevordering lotgenotencontact door informatie over supportgroepen lidorganisaties op meer plekken te delen op de verschillende MIND-websites.
- Vergroting van de betrokkenheid bij MIND Young door de lancering MIND Young Studio voor en door jongeren met ruim 1400 volgers op Instagram en 544 abonnees op Youtube, 24.332 weergaven in 2019, meeste kijkers (80%) 18-24 jaar.
- Bezoek Koningin Máxima aan MIND, MIND Young Studio en MIND Young Academy en videoverslaglegging hiervan
- Evenement rond de uitreiking van de MIND Antonie Kamerling Award in december met een videoverslaglegging/interview door de MIND Young Studio met diverse betrokkenen.

Activiteit 4. MIND Expert Center

Achtergrond/aanleiding

Het is belangrijk dat elke professional in de ggz en het sociaal domein in aanraking komt met het cliënten-en naastenperspectief. Dat geldt voor professionals (al dan niet in opleiding) die direct contact hebben met cliënten en naasten, maar ook voor professionals in staf- en beleidsfuncties. Het MIND Expert Center wil de inbedding van ervaringskennis aanjagen en borgen in alle relevante scholing en opleiding van professionals die te maken hebben met mensen met psychische kwetsbaarheden/of verslavingsproblematiek. In het voorgaande project zijn de contouren uitgedacht voor wat toen de 'MIND Academy' als werktitel had. Deze is inmiddels omgedoopt tot het MIND Expert Center, een verbindend centrum dat ervaringskennis uit het netwerk van de MIND-achterban structureel gaat borgen in verschillende opleidingsprogramma's voor professionals in zorg en welzijn. In het ontwerp 'MIND Expert Center' zijn drie taakgebieden benoemd.

Doel

- Een structurele inbreng van het cliënt- en naastenperspectief in opleidingsprogramma's van hulpverleners;
- Verbinden van het bestaande scholingsaanbod voor professionals vanuit de achterban van MIND met de opleidingsvraag van zorgprofessionals;
- Aanjagen van de kwaliteit van de scholing vanuit de achterban via het aanbieden van trainingen en intervisie;
- Zorgen voor structurele ingangen voor ervaringskennis in BIG-beroepsopleidingen en overige bij- en nascholing voor zorgprofessionals.

Doelgroepen

Ggz-gerelateerde onderwijsinstellingen en MIND-achterban.

Resultaten 2019

- Wijziging naam naar MIND Expert Center, wegens verwarring over de betekenis van MIND Academy (verwarring met PGOsupport en MIND Young Academy).
- Communicatieplan is opgesteld in samenwerking met de werkgroep MIND Expert Center
- Cursus 'gastles verzorgen door MIND' wordt in samenwerking met PGO Support doorontwikkeld om medio 2020 een gedeeltelijk online variant aan te bieden.
- Er zijn 7 mensen getraind in de cursus 'gastles verzorgen door MIND'. Er worden twee nieuwe rondes van elk 7 deelnemers gepland in 2020.
- Er zijn verschillende pilots opgestart met instellingen voor hoger onderwijs en postacademische bij- en nascholing, waaronder Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Windesheim Almere, RINO Groep Utrecht, RINO Zuid en RINO Amsterdam.
- Er wordt door MIND ook aan verschillende overlegtafels meegepraat over de inhoud van functie- en competentieprofielen en curricula van beroepen in de ggz. Er is in 2019 bij de POH-ggz en psychologische BIG-beroepen ingebracht dat ervaringskennis een belangrijke rol heeft in onderwijs. Bij de opleiding tot psychiater hebben we contact met de patiëntenvertegenwoordiging om de inbreng af te stemmen.
- De scholingsmodule 'Samenwerken met naasten in de triade' is getest en is klaar voor doorontwikkeling.

Activiteit 5. FamilieMINDed en herstelMINDed

Achtergrond/aanleiding

MIND wil vanuit cliënten- en naastenperspectief kwaliteitssterren introduceren die zich op verschillende onderdelen van de zorg richten. Afgelopen jaren heeft MIND samen met haar leden FamilieMINDed ontwikkeld en getest. Hiermee hebben we een methodiek ontwikkeld, die bedoeld is om zowel de ondersteuning van naasten als de samenwerking in de triade te versterken en te waarborgen. Op deze wijze worden naasten van mensen met een psychische kwetsbaarheid gezien als volwaardig deelnemer in het proces van zorg in al hun rollen. Deze rollen, benoemd in de generieke module 'Samenwerking en ondersteuning naasten' zijn informatiebron, co-begeleider, zorgvrager en mantelzorger. FamilieMINDed is op deze rollen gebaseerd, hierop zijn de criteria uitgeschreven en wordt er gescoord. Dit komt tot uitdrukking in de 3 sterren die een afdeling kan halen. Tot slot willen we HerstelMINDed ontwikkelen. Hiervoor willen we met behulp van de kennis en ervaring van FamilieMINDed en de inzet van focusgroepen komen tot een vergelijkbaar traject en criteria. Na de ontwikkeling zullen we dit traject in de praktijk testen. Ook willen we een workshop ontwikkelen om aan cliënten-en familieraden te geven, zodat zij goed op de hoogte zijn van de meerwaarde die de kwaliteitssterren hebben

Doel

Werken aan kwaliteit van zorg vanuit het cliënten- en naastenperspectief door middel van sterren die zich op verschillende aspecten van zorg richten (naasten en herstel).

Doelgroepen

Afdelingen/teams van ggz-instellingen en cliënten- en familieraden.

Resultaten 2019

- In 2019 heeft ABC Altrecht Ster 3 ontvangen tijdens een kennisbijeenkomst over privacy;
- Met communicatie en marketing is een start gemaakt met een marketingstrategie om FamilieMINDed te promoten;
- Met een focusgroep is nagedacht over de ontwikkeling van FamilieMINDed van keurmerk naar stimulans voor de borging van familiebeleid in de uitvoering;
- Er is onderzoek gedaan naar het vertalen van de 4 rollen die familie speelt in een heldere uitleg, zodat iedereen begrijpt wat wordt verstaan onder de rollen;
- Er is een vijfde rol aan toegevoegd, die van naaste (zodat de persoon zelf niet wordt vergeten);
- Er is een verkenning gedaan voor een pilot binnen UMCU. Deze pilot kon helaas geen doorgang vinden;
- Er is een planning gemaakt voor een FamilieMINDed Ster 3 traject met Zeeuwse Gronden;
- Er is een workshop ontwikkeld voor de Familie- en naastendag 2020.

Projecten in campagnelijn 4: Jeugd

Jeugdhulp doen we samen

Looptijd van het project: februari 2018 – oktober 2020

Achtergrond/aanleiding

Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten beleidsverantwoordelijk voor de toewijzing van zorg en ondersteuning aan jongeren met een zorgvraag en hun ouders. Voor een goede uitvoering van deze verantwoordelijkheid, is het belangrijk dat jongeren en ouders betrokken worden. Deze betrokkenheid (lokale en regionale participatie van jongeren en ouders) is nog onvoldoende van de grond gekomen. Het project wordt met zowel landelijke als regionale partijen (uit verschillende achtergronden) uitgevoerd.

Doel

De organisaties LOC zeggenschap in zorg, Ieder(in), Mind, Stichting UW Ouderplatform en Zorgbelang Nederland willen met het project 'Jeugdhulp doen we samen' de lokale en regionale cliëntenparticipatie stimuleren en helpen bij de verdere ontwikkeling.

Doelgroep

Gemeenten, jongeren met jeugdhulp en hun ouders.

Resultaten 2019

- Op basis van vier regionale inventarisaties die in 2018 plaatsvonden, is in 2019 een werkversie opgesteld van handvatten voor gemeenten om jongeren en ouders te betrekken bij het beleid rondom jeugdhulp. Deze werkversie is beschikbaar via de website van Jeugdhulp doen we Samen https://www.jeugdhulpdoenwesamen.nl/wp-content/uploads/2019/05/Toolkit_v8.pdf.
- Vier regio's hebben de werkversie van de handvatten ingezet en daarmee enerzijds feedback verzameld op de handvatten en anderzijds participatie in de betreffende regio versterkt.
- Jongeren en ouders hebben via digitale vragenlijsten hun ervaringen kunnen delen rond de thema's 'toegang tot jeugdhulp,' 'informatievoorziening' en 'lokale participatie.' Over dit laatste thema is in samenwerking met de Nationale Jeugdraad ook een bijeenkomst georganiseerd voor jongeren en ouders.

Onderzoek

Referentenpanel Onderzoeksprogramma ggz

Looptijd van het project: 1 juli 2016 – 2026

Achtergrond/aanleiding

ZonMw vindt het belangrijk dat onderzoeks- en projectvoorstellen die worden ingediend bij het Onderzoeksprogramma ggz worden beoordeeld door ervaringsdeskundige ggz-cliënten en naasten. Daarom heeft MIND In 2016 samen met de Patiëntenfederatie Nederland en PGO Support een Referentenpanel opgezet. Dit panel bestaat uit cliënten en naasten die ervaring hebben met de aandoeningen of thema's die aan bod komen in het ggz-onderzoek. Zij zijn geworven bij de leden en andere achterban van het MIND Landelijk Platform en vervolgens getraind in het beoordelen van onderzoeks- en projectvoorstellen. Het panel telt ongeveer 45 leden. Naast de werving en selectie en training van de panelleden verzorgt MIND de coördinatie van de activiteiten van het panel, de organisatie van de beoordelingsrondes (inclusief bijeenkomsten panelleden en feedback op de beoordelingsformulieren), de coördinatie van projectbezoeken, de financiële administratie, de presentaties op informatiebijeenkomsten van ZonMw en de communicatie met ZonMw en de referenten.

Doel

Het beoordelen van onderzoeksvoorstellen vanuit het perspectief van cliënten en naasten. Het panel beoordeelt of de onderzoeksvoorstellen relevant zijn. Daarnaast beoordelen zij of cliënten en naasten voldoende worden betrokken bij de uitvoering van het onderzoek en of het onderzoek voldoende haalbaar is vanuit het cliënten- en naastenperspectief. Dit oordeel neemt ZonMw mee in de besluitvorming over de honorering van de onderzoeks-/projectvoorstellen.

Doelgroep

Onderzoekers in de ggz, professionals, projectleiders, beleidsmakers, medewerkers ZonMw, ervaringsdeskundigen, cliënten en naasten.

Resultaten 2019

- In een onderzoeksrunde zijn 43 projectideeën en 14 uitgewerkte onderzoeksvoorstellen beoordeeld door het referentenpanel.
- Daarnaast hebben tien referenten meegedaan aan de projectbezoeken.
- Nieuw in 2019: aan de programmacommissie zijn twee leden toegevoegd met ervaringskennis.
- Verder zijn er twee nieuwe (jonge) referenten geworven en getraind.

Referentenpanel Actieprogramma lokale initiatieven mensen met verward gedrag

Looptijd van het project: 1 december 2016 – 31 december 2020

Achtergrond/aanleiding

Informatie over de achtergrond van het referentenpanel van MIND staat beschreven bij het Onderzoeksprogramma ggz. Voor het Actieprogramma zijn 15 referenten geworven met specifieke kennis over de opvang en zorg voor mensen met verward gedrag. Het betreft een behoorlijk complex programma met veel verschillende subsidierondes. De referenten zijn daarin expliciet getraind. Naast de werving en selectie en training van de panelleden verzorgt MIND de coördinatie van de activiteiten van het panel, de financiële administratie, de presentaties op informatiebijeenkomsten van ZonMw en de communicatie met ZonMw en de referenten.

Doel

MIND heeft de beschikking over een kwalitatief hoogstaand referentenpanel dat in staat is onderzoeks- en projectvoorstellen te beoordelen. Binnen het Actieprogramma beoordelen de referenten of de projectvoorstellen relevant zijn vanuit het perspectief van cliënten en naasten. Daarnaast beoordelen zij of cliënten en naasten voldoende worden betrokken bij de uitvoering van het project en of het project voldoende haalbaar is vanuit het cliënten- en naastenperspectief. Dit oordeel brengen zij in bij de beoordelingswerkgroep, waarin zij samen met professionals tot een advies komen. ZonMw gebruikt dit advies bij de besluitvorming over de honorering van de projectvoorstellen.

Doelgroep

Alle professionals die te maken hebben met de opvang en zorg voor mensen van verward gedrag, dus zowel ggz-professionals, als hulpdiensten en politie. Daarnaast projectleiders, beleidsmakers, medewerkers ZonMw, ervaringsdeskundigen, cliënten en naasten.

Resultaten 2019

- In zeven rondes zijn 51 projectvoorstellen beoordeeld door het referentenpanel.
- In 2019 is een nieuwe (jonge) referent getraind.

Via deelname aan het Kennisnetwerk Actieprogramma helpt MIND mee om de kennis uit de projecten van het Actieprogramma te verspreiden.

Organisatie

Vereniging MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid (sinds 2006) is de landelijke koepel voor meer dan honderd grote en kleine cliënten-, familie- en zelfregieorganisaties en medezeggenschapsraden in het land. Binnen de vereniging zijn 17 landelijke aandoeningsgebonden organisaties in de algemene ledenvergadering vertegenwoordigd. Verder kent de vereniging een Regiokamer, Kamer Familie- en naastenraden en Kamer Cliëntenraden, die ook vertegenwoordigd zijn in de algemene ledenvergadering. Om de inhoudelijke speerpunten van de vereniging goed vorm te kunnen geven zijn er vier expertcommissies ingericht: Ervaringskennis, Jeugd, Kwaliteit van Leven en Kwaliteit van Zorg. Daarnaast zijn er nog vele formele en informele contacten. Het varieert van Facebookgroepen zoals De Nieuwe GGz tot kleine huiskamer groepen, basisberaden en ontmoetingscafé's. Binnen dit netwerk komt de beweging MIND tot stand, waarbij we ons gezamenlijk inzetten voor een betere psychische gezondheid. MIND Landelijk Platform richt zich als vereniging specifiek op het beïnvloeden van beleid (belangenbehartiging) en het uitvoeren van projecten om de positie van cliënten en naasten te verbeteren.

MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid werkt nauw samen met Stichting MIND. Stichting MIND is een fondsenwervende organisatie die publieksvoorlichting geeft en met onderzoek en innovatie bijdraagt aan een betere geestelijke gezondheid op lange termijn. Korrelatie maakt onderdeel uit van Stichting MIND en geeft anonieme hulp bij jaarlijks ca. 20.000 vragen over psychische en psychosociale problemen. Binnen dit netwerk komt de beweging MIND tot stand. MIND als beweging wil zeggen dat anderen uitgenodigd zijn om (ook) actief mee te doen. Dat kunnen individuen zijn of organisaties. MIND werkt graag samen met iedereen die zich voor een psychisch gezonde samenleving wil inzetten.

Netwerkorganisatie

Binnen MIND is in 2019 verder gewerkt aan een structuur van de vereniging, in samenhang met de bredere beweging MIND, die recht doet aan de veranderende rol en positie van de cliënten- en naastenorganisaties, de verdergaande decentralisatie van de zorg en het toenemende belang van het sociaal domein. Om op deze ontwikkelingen goed te kunnen inspelen wordt gewerkt aan een structuur waarbij de focus meer komt te liggen op de regio en op de organisaties die in de regio het collectieve belang van cliënten en naasten kunnen behartigen.

De uitwerking vindt plaats in het kader van het programma 'Collectieve & Gestructureerde Lokale en Regionale Belangenbehartiging ggz door MIND', in de volksmond het project 'Regionale Versterking'. Door decentralisatie is regionale en lokale belangenbehartiging vanuit ervaringskennis zeer belangrijk. Ondanks successen blijft het voor familie- en cliëntenraden, regionale afdelingen van landelijke MIND-leden en de regionale cliënt- en naastenorganisaties lastig om hun belangen in relatie tot gemeentes, zorgaanbieders en verzekeraars te behartigen. Daarnaast blijkt er onvoldoende afstemming binnen regio's, tussen regio's onderling en tussen regio's en landelijk.

Het programma zorgt voor een landelijk dekkende structuur van collectieve belangenbehartiging op regionaal en lokaal niveau. In het huidige idee betekent dat een indeling van Nederland in circa 12 regio's. In iedere regio komt een MIND-steunpunt van waaruit een MIND-regioambassadeur werkt. Enerzijds wordt altijd aansluiting gezocht bij bestaande regionale belangenbehartigingsinitiatieven om hen te helpen en te versterken. Anderzijds zullen de steunpunten en hun bemensing boven partijen moeten kunnen staan om onafhankelijk te blijven en bestaande witte plekken en problemen te kunnen aanpakken.

De steunpunten zorgen bijvoorbeeld voor:

- Onafhankelijke ondersteuning, samenwerking, communicatie en kennisdeling bij regionale belangenbehartiging;
- Verbinden van regionale en lokale organisaties;

- Ophalen en inbrengen van collectieve thema's uit verschillende regio's en vertalen naar landelijke belangenbehartiging;
- Terugkoppelen landelijke belangenbehartiging naar regio's;
- (Duo-)posities aan regionale en lokale gesprekstafels bezetten, inventariseren welke organisaties dit doen en wat ze (additioneel) nodig hebben, witte vlekken signaleren en opvullen.

In 2019 is gebleken dat er in de regio's groot draagvlak voor het programma is, maar alléén als dit bottom-up gebeurt zonder telkens het wiel opnieuw uit te vinden. Het programmateam gebruikt daarom veel inspraak en wil alleen maar keuzes maken die passen bij de betreffende regio.

In 2020 wordt daarom verder gewerkt aan de volgende onderwerpen:

- Goede praktijkvoorbeelden uit de regio zijn waarbij een regiosteunpunt met een regioambassadeur een welkome rol kan of kon spelen;
- Wat een regiosteunpunt of een regioambassadeur wel of juist vooral niet moet doen;
- Welke kwaliteiten of eigenschappen een regio-ambassadeur moet hebben.

Regiokamer

De Regiokamer is het samenwerkingsverband van de regionale cliënten- en familieorganisaties. In het kader van het proces van de voortgaande regionalisering van MIND werden in 2019 meerdere bijeenkomsten georganiseerd die breed toegankelijk waren voor organisaties en personen die regionaal en lokaal actief zijn en/of willen worden. Hierbij ging het bijvoorbeeld over de synergie in de regio; de presentatie en bespreking van de praktijkervaringen met samenwerking in de regio. Daarnaast over de regionale agenda; hoe je samen in de regio invloed uit kunt oefenen aan de regionale overlegtafels (wachttijden ggz, etc.) en invloed uitoefenen op het gemeentelijk beleid. De mogelijkheden m.b.t. het laatste werden verkend samen met een vertegenwoordigster van de VNG.

In het kader van het hoofdlijnenakkoord GGZ zullen de VNG en MIND in 2020 gezamenlijk een handreiking ontwikkelen voor gemeenten om inhoud te geven aan inclusief beleid, de uitvoering van het VN Verdrag Handicap, de financiering van herstel-/zelfregie-initiatieven en diverse andere initiatieven die ertoe bijdragen dat de positie van de psychisch kwetsbare burger en zijn naasten wordt versterkt.

Kamer Cliëntenraden

In de bijeenkomsten van de Kamer Cliëntenraden is een scala aan actuele onderwerpen aan de orde geweest. In 2019 zijn o.a. de volgende onderwerpen behandeld: de nieuwe WMCZ, de Wet Verplichte ggz, de zich ontwikkelende samenwerking met de Kamer Familieraden, de organisatie van medezeggenschap bij een grote zorgaanbieder, het terugdringen van dwang & drang, de invoering van de Wet verplichte ggz, de uitvoering van het VN Verdrag Handicap, de innovaties in de ggz (b.v. de zelfregiecoach), etc. Via de Kerngroep van de Kamer wordt de inbreng vanuit de cliëntenraden in de ALV van MIND Landelijk Platform vormgegeven.

MIND Familie- en naastenraden (FNR) (voorheen Kamer Familieraden)

In 2019 is de Kamer Familieraden omgedoopt tot MIND Familie- en naastenraden (MIND FNR) met een kernteam, dat bestaat uit 9 vertegenwoordigers van familie- en naastenraden en de voorhoede van de leden vormt. Er zijn 4 contactdagen georganiseerd: 25 januari, 5 april, 21 juni en 8 november.

Onderwerpen die onder de aandacht zijn gebracht betreffen triadisch werken, het functioneren van de familie/naastenraad en de Wvvgz (Landelijke dag bij GGZ Noord Holland Noord). De FNR heeft zich ingezet om de aangesloten leden te ondersteunen met workshops hoe zij de belangenbehartiging richting de RvB van hun instelling nog beter ter hand kunnen nemen. De vastgestelde notitie 'Van praten naar doen' bevat de uitgangspunten en de doelen die de FNR voor ogen heeft. Er wordt vruchtbaar samengewerkt met de Kamer Cliëntenraden en de familieorganisaties van MIND.

Expertcommissies en werkgroepen

De expertcommissie kwaliteit van leven is in het voorjaar 2019 opgericht en is vier keer bijeengekomen. De expertcommissie heeft afspraken gemaakt over de eigen werkwijze. Vervolgens heeft de commissie op hoofdlijnen de koers (verder)uitgezet voor de speerpunten in de campagnelij. De leden van de

expertcommissie hebben de speerpunten onderling verdeeld en bereiden die voor met ondersteuning van een beleidsmedewerker. De expertcommissie kwaliteit van zorg is in het voorjaar 2019 opgericht en is vijf keer bijeengekomen. De commissie heeft een startnotitie opgesteld over hoe de eigen werkwijze en relatie tot de andere commissies, werkgroepen en projecten. De commissie heeft van de drie speerpunten de focus bepaald. Ook overstijgende thema's zoals transparantie zijn verkend met elkaar en uitgewerkt tot een notitie. Onder de expertcommissie kwaliteit van zorg vallen vijf werkgroepen. De werkgroepen hebben de activiteiten in overeenstemming met de commissie bepaald en uitgevoerd. De expertcommissie jeugd is de nieuwe naam van de reeds bestaande werkgroep jeugd, aangevuld met drie nieuwe leden. De commissie komt vier keer bij elkaar gekomen en heeft afspraken gemaakt over hun werkwijze. Kern van het beleid is het input leveren op en meedenken over landelijk jeugdbeleid en beïnvloeding, en daarnaast het aangeven van specifieke signalen uit de achterbannen van de lidorganisaties die vertegenwoordigd zijn in de commissie.

Nationale Zorgnummer en ggz-panel

Het Nationale Zorgnummer is na beëindiging van het project PGWS Infrastructuur per 31 december 2018 verdergegaan als gezamenlijke advieslijn van de drie koepels MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid, Patiëntenfederatie Nederland en Ieder(in). Mensen kunnen telefonisch en via mail bij de advieslijn terecht met vragen over zorg, ondersteuning en participatie. Daarnaast is er op de website een online kennisbank beschikbaar, waarop het publiek FAQ kan inzien. In 2019 hebben we ruim 3500 vragen en meldingen verwerkt.

MIND heeft een eigen ggz-panel om vragenlijsten uit te zetten om opgevangen signalen te verdiepen. Het panel bestaat uit ruim 4200 leden. De gemiddelde respons bij een vragenlijst is 1100 reacties.

De panelleden hebben in 2019 de volgende vragenlijsten ontvangen:

- E-healthtoepassingen
- Depressiepreventie
- Goede voorbeelden van participatie gezocht
- Wat is goede verplichte zorg in de ggz?
- Mini-enquête online behandeling
- Ranking the topics (in samenwerking met de Raad van Volksgezondheid en Samenleving).

Directie

MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid is een vereniging met een directeur, een bestuur en een Algemene Ledenvergadering. De directeur is mevrouw drs. Marjan ter Avest. Daarnaast is Marjan ter Avest directeur/bestuurder van Stichting MIND. Als nevenfunctie is zij vice-voorzitter van de stichting Samen Sterk tegen Stigma. Marjan ter Avest heeft een fulltime dienstverband bij het Landelijk Platform Psychische gezondheid en wordt voor 60% doorbelast aan stichting MIND. Salariëring en inschaling van de directiefunctie is volgens de richtlijnen voor bezoldiging van bestuurders/directeuren van de WNT en Goede Doelen Nederland. De directeur bereidt samen met de teammanagers het beleid voor. Er zijn vier afdelingen met elk een teammanager. De directeur maakt deel uit van het bestuursbureau. Het bureau vormt samen met de teammanagers het Managementteam en dat richt zich op het (strategisch) beleid van MIND. De teammanagers stellen binnen de gestelde financiële kaders de jaarplannen op. De directeur legt die plannen ter vaststelling voor aan het bestuur en ter goedkeuring voor aan de ALV. Na goedkeuring voeren de teammanagers het beleid zelfstandig uit, binnen het mandaat dat zij daarvoor hebben.

Bestuur

Het bestuur van MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid bestaat uit ten minste vijf leden. De bestuursleden zijn onderdeel van de Raad van Toezicht van Stichting MIND. De voorzitter van het bestuur fungeert ook als voorzitter van de Raad van Toezicht. Leden van het bestuur worden benoemd voor een periode van vier jaar met het recht op herbenoeming voor nog één periode van vier jaar. Er is een rooster van aan- en aftreden. De leden krijgen voor hun werkzaamheden een vaste onkostenvergoeding en een reiskostenvergoeding. In 2019 vergaderde het bestuur viermaal.

De samenstelling van het bestuur was op 31 december 2019 als volgt:

- Mw. dr. W.K. (Wilma) van der Scheer, Directeur Erasmuscentrum voor Zorgbestuur, voorzitter bestuur (en voorzitter Raad van Toezicht Stichting MIND)
- Mw. L. (Lizan) Aalders, Hoofd OK VUmc (en lid Raad van Toezicht Stichting MIND)
- Mr. A.H. (Bert) Brouwer, Bestuurder Careander (en lid Raad van Toezicht Stichting MIND)
- Mw. C.T. (Titia) Feldmann (en lid Raad van Toezicht Stichting MIND)
- W.J. (Wim) van Minnen, op meerdere plaatsen actief voor ouderen en mensen met een handicap (en lid Raad van Toezicht Stichting MIND)

Financiële commissie

De financiële commissie bestaat uit twee leden benoemd door de ALV. De financiële commissie adviseert de ALV over de jaarrekening, de begroting en het financieel beleid in het algemeen. De financiële commissie vergaderde in 2019 in totaal twee keer, in aanwezigheid van directie en één bestuurslid.

Algemene ledenvergadering

Twee keer per jaar vindt een algemene ledenvergadering (ALV) plaats. De ALV is het hoogste overlegorgaan van de vereniging. Hier worden o.a. de begroting, het beleidsplan (najaar) en de jaarrekening (voorjaar) vastgesteld. Alle lidorganisaties en drie kamers hebben één stem of afgevaardigde.

Personeel

Per 31 december 2019 telde MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid 22,11 fte verdeeld over 29 medewerkers, waarvan 6 mannen en 23 vrouwen. Ook zetten we 2 vrijwilligers in op het secretariaat/receptie en 1 vrijwilliger versterkt het beleid- en projectenteam.

In de loop van 2019 hebben 2 medewerkers de organisatie verlaten om elders hun carrière voort te zetten en zijn er 6 nieuwe medewerkers met enthousiasme begonnen aan een nieuwe uitdaging bij MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid. Voor een deel bestond de vacatureruimte uit bestaande functies en voor een deel ging het om nieuwe functies.

Het ziekteverzuimpercentage bedroeg in 2019: 6,93 %. Dit is een stijging t.o.v. de 4,07% van 2018. Deze stijging heeft vooral te maken met een aantal langdurig zieken. De meldingsfrequentie was 2,08%. Dit cijfer zegt iets over het gemiddeld aantal keren dat een medewerker zich ziek meldt. Het verzuim wordt gemonitord in persoonlijke gesprekken met medewerkers en in de jaarlijkse functioneringsgesprekken. Daarnaast wordt het ziekteverzuim besproken in het MT, inclusief de benodigde acties om het ziekteverzuim omlaag te brengen.

MIND volgt de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening. De arbeidsvoorwaarden zijn hierop gebaseerd, aangevuld met organisatieregelingen.

In november / december zijn zowel een RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie) als een MTO (medewerkerstevredenheidsonderzoek) in gang gezet. Ook de PVT (personeelsvertegenwoordiging) is hierbij betrokken geweest. Op basis van de RI&E zal een plan van aanpak opgesteld worden in het tweede kwartaal van 2020. Verbeterpunten die uit het MTO komen zullen ook meegenomen worden in dit plan van aanpak.

De PVT (personeelsvertegenwoordiging) bestaat uit drie medewerkers van MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid die door het personeel zijn gekozen. Er vond in 2019 meerdere keren overleg plaats tussen de directeur en PVT, waarin gesproken werd over de inhoud en personele gevolgen van ondernemingsbesluiten. Afhankelijk van het onderwerp werd de PVT gevraagd om advies of instemming. Ook nam de PVT het initiatief tot het afnemen van een cultuurscan onder het personeel, ter voorbereiding op een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO).

Financiën

Financiering

Om haar taken uit te kunnen voeren is MIND Landelijk Platform Psychische Gezondheid hoofdzakelijk afhankelijk van subsidies. Dit zijn de instellingssubsidie van het Ministerie van VWS en additionele projectsubsidies. De instellingssubsidie bedraagt € 1,2 miljoen op jaarbasis en wordt aangewend voor beleidsactiviteiten en belangenbehartiging. Additionele activiteiten worden gefinancierd door projectsubsidies, verkregen voor de duur van het project.

Het jaar 2019

In financieel opzicht was 2019 een goed jaar. Het jaar is afgesloten met een positief resultaat van € 67.857 (2018: € 67.201 negatief). Er hebben verschillende mutaties plaatsgevonden ten opzichte van de begroting. In de loop 2019 zijn nieuwe projectsubsidies toegekend. Hierdoor stijgen de inkomsten uit projectsubsidies. Als logisch gevolg hiervan stijgen ook de kosten op projecten. Het positief resultaat wordt hoofdzakelijk door een daling van de personeelskosten met € 71.000. Er zijn niet begrote ziekengelden ontvangen, en daarnaast zijn meer personeelskosten doorbelast naar projecten en gelieerde organisaties dan voorzien.

De jaarmzet bedroeg ruim € 3 miljoen in 2019, onder te verdelen in drie hoofdstromen. Dit zijn de instellingssubsidie (€ 1,2 miljoen), projectsubsidies (€ 1,8 miljoen) en de contributie-inkomsten van de leden (€ 30.000).

Resultaatbestemming

Het positief resultaat van € 67.857 is toegevoegd aan de algemene reserve. De hoogte van de algemene reserve bedraagt na resultaatbestemming: € 204.537. De algemene reserve dient als een buffer voor tegenvallende of onverwachte uitgaven. De hoogte van de algemene reserve blijft beperkt als we dit afzetten tegen de kosten van de werkorganisatie, zijnde ruim € 1,5 miljoen op jaarbasis. Dit zijn de vaste kosten zoals de vaste personeel- en organisatiekosten.

Risicomanagement

De directeur en het bestuur zijn zich bewust van het belang van adequaat risicomanagement. Er is een groot bewustzijn van de verantwoordelijkheid voor een rechtmatige en doelmatige besteding van middelen, de naleving van wet- en regelgeving en adequate inrichting van administratieve organisatie en interne beheersing.

In het risicomanagementsysteem zijn de naleving van wet- en regelgeving (compliance) en de rechtmatigheidseisen vervat. Het systeem van risicomanagement zorgt er voor dat risico's en beheersmaatregelen op een gestructureerde wijze worden geïdentificeerd. Door een bewuste afweging te maken tussen onze doelstellingen en de risico's die we bereid zijn te nemen, streven we naar een bestendige en maatschappelijk verantwoorde, beheerste en integere bedrijfsvoering.

De overall risicobereidheid van MIND is 'balanced'. Dit wil zeggen dat het risico en de opbrengst gedegen wordt afgewogen en dat de organisatie zich bewust is van de mogelijke risico's en zich niet alleen laat leiden door kansen die zich aandienen.

Het strategisch risicomanagement is een integraal onderdeel van de planning & control-cyclus. Er vindt periodiek rapportage aan het Bestuur plaats over het bereiken van de doelstellingen.

Accountant

De accountant van MIND is Ruitenburg accountants. De accountant heeft de jaarrekening 2019 gecontroleerd en goedgekeurd

Balans per 31 december 2019

	<u>31-12-2019</u>		<u>31-12-2018</u>	
	€	€	€	€
<u>ACTIVA</u>				
1. Materiele Vaste Activa				
1.1 Inventaris & Automatisering		98.496		47.751
2. Vorderingen en overlopende activa				
2.1 Debiteuren	17.034		147.998	
2.2 Gelieerde partijen	270.544		166.269	
2.3 Nog te ontvangen subsidies	114.925		345.314	
2.4 Overige vorderingen	7.579		25.704	
2.5 Overlopende activa	<u>38.741</u>		<u>118.891</u>	
		448.822		804.176
3. Liquide middelen		1.064.908		608.593
Totaal activa		<u><u>1.612.226</u></u>		<u><u>1.460.519</u></u>
<u>PASSIVA</u>				
4. Reserves & Fondsen				
4.1 Algemene reserve		204.537		136.680
4.2 Bestemmingsfonds koepel familieraden	10.125		10.125	
4.3 Egalisatiereserve VWS	<u>0</u>		<u>0</u>	
		10.125		10.125
		<u>214.662</u>		<u>146.805</u>
5. Kortlopende Schulden				
5.1 Schulden aan leveranciers	137.251		313.475	
5.2 Gelieerde maatschappijen	0		0	
5.3 Belastingen en premies Sociale Verzekeringen	107.486		98.056	
5.4 Onderhanden projecten	1.004.534		669.103	
5.5 Terug te betalen subsidie	0		89.257	
5.6 Overige schulden en overlopende passiva	<u>148.293</u>		<u>143.823</u>	
		1.397.564		1.313.714
Totaal passiva		<u><u>1.612.226</u></u>		<u><u>1.460.519</u></u>

Staat van baten en lasten over 2019

	<u>Realisatie</u> <u>2019</u>	<u>Begroot</u> <u>2019</u>	<u>Realisatie</u> <u>2018</u>
<u>BATEN</u>	€	€	€
1. Algemeen			
1.1 Instellingssubsidie	1.200.000	1.200.000	800.000
1.2 Contributie	29.145	30.000	30.915
1.3 Overige baten	10.508	0	0
Totaal baten algemeen	1.239.653	1.230.000	830.915
2. Projecten			
2.1 Projectinkomsten	1.792.393	1.524.017	2.684.585
Totaal baten projecten	1.792.393	1.524.017	2.684.585
TOTAAL BATEN	3.032.046	2.754.017	3.515.500
 <u>LASTEN</u>			
3. Algemeen			
3.1 Personeelskosten	1.823.852	1.895.324	1.890.970
3.2 Huisvestingskosten	107.254	117.059	109.914
3.3 Bureau- en organisatiekosten	166.605	174.500	200.370
3.4 Bestuurskosten	11.454	10.000	11.259
3.5 Doorberekend aan projecten	-1.109.094	-1.083.964	-1.466.950
3.6 Activiteiten	111.882	117.084	134.964
3.7 Overige baten en lasten	21.388	0	-17.724
Totaal lasten algemeen	1.133.342	1.230.003	862.802
4. Projecten			
4.1 Personeelskosten	1.376.475	1.083.964	1.908.926
4.2 Activiteiten	454.371	440.050	810.973
Totaal lasten projecten	1.830.847	1.524.014	2.719.899
TOTAAL LASTEN	2.964.189	2.754.017	3.582.701
RESULTAAT	67.857	0	-67.201

Bijlage 1 Afkortingen

ALV	Algemene Leden Vergadering
Akwa GGZ	Alliantie kwaliteit in de ggz
DBC	Diagnose Behandel Combinatie
KOPP/KOV	Kinderen van ouders met psychische problemen. Kinderen van ouders met verslavingsproblematiek.
LHV	Landelijke Huisartsen Vereniging
LSFVP	Landelijk Stichting Familie Vertrouwenspersonen
LVVP	Landelijke Vereniging van Vrijgevestigde Psychologen en Psychotherapeuten
NIP	Nederlands Instituut van Psychologen
NVvP	Nederlandse Vereniging van Psychiaters
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
P3NL	Federatie van psychologen, psychotherapeuten en pedagogen
PGO of PG	Patiënten en Gehandicapten organisaties
PGWS	Patiënten en Gehandicapten (organisaties) werkt samen
POH-ggz	Praktijk Ondersteuner Huisarts ggz
RCO	Regionale cliëntenorganisatie
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VN-verdrag	VN-Verdrag inzake de rechten voor personen met een beperking (CRPD)
VWS	(Ministerie van) Volksgezondheid, welzijn en sport
Wgbo	Wet op de Geneeskundige Behandel Overeenkomst
Wkkgz	Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg
Wlz	Wet langdurige zorg
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvvgz	Wet verplichte ggz
ZIN	Zorginstituut Nederland
Zvw	Zorgverzekeringswet

Bijlage 2 Lidorganisaties MIND Landelijk Platform

Angst Dwang en Fobie Stichting (ADF-stichting)	www.adfstichting.nl
Caleidoscoop	www.caleidoscoop.nl
Depressie Vereniging (DV)	www.depressievereniging.nl
Ixta Noa	www.ixtanoa.nl
Labyrint-In Perspectief (LIP)	www.labyrint-in-perspectief.nl
Landelijke Oudervereniging Balans	www.balansdigitaal.nl
Stichting Zelfbeschadiging	www.zelfbeschadiging.nl
Vereniging Impuls & Woortblind	www.impulsenwoortblind.nl
Het Zwarte Gat	www.hetzwartegat.nu/
Nederlandse Hyperventilatie Stichting (NHS)	www.hyperventilatie.org
Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)	www.autisme.nl
Stichting Borderline	www.stichtingborderline.nl
Stichting Weerklank	www.stichtingweerklank.nl
Stichting Weet	www.weet.info
Plusminus (voorheen VMDB)	www.plusminus.nl
MIND Ypsilon	www.ypsilon.org
Vuurvrouw (treedt uit als lid in 2019)	www.vuurvrouw.nu/
Ver. Voor Ervaringsdeskundigen (VvED)	www.vved.org/
De Kamers van MIND Landelijk Platform	De voorzitter en vicevoorzitter van de Kamers nemen deel aan de ALV en hebben ook stemrecht (sinds medio 2018)
Leden MIND Familie- & Naastenraden	https://mindplatform.nl/over-mind-platform/organisatie/familieraden
Leden Regiokamer	https://mindplatform.nl/over-mind-platform/organisatie/regionale-clientenorganisaties-regiokamer
Leden Kamer Cliëntenraden i.o.	https://mindplatform.nl/over-mind-platform/organisatie/clientenraden